

ΑΡΙΘΜ. 11.
Τόμος Α.

Συνθεσμός, αρχομένη από 1. Ιανουαρίου εκάστου έτους, τριτάτα μόνον και προκληρωτική.
Πενταχού φεδεχ. 29. 20 ή μέρεκ. 10.

ΕΤΟΣ Α.
τῆ 1/13. 'Ιουνίου 1885.

ΒΙΚΤΩΡ ΟΥΓΩ.

Έγεννήθη τῆ 14. Φεβρουαρι. 1802 ἐν Βεζανσιών, ἀπέθανεν ἐν Παρισίοις τῆ 10. Μαΐου 1885.

ΑΙ ΠΡΟΣ ΤΙΜΗΝ ΤΟΥ ΒΙΣΜΑΡΚ ΕΟΡΤΑΙ ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ.

Ὑπὸ
ΑΡΙΣΤΕΙΛΙΟΥ Ν. ΡΟΓΚΗ.
(τέλος).

Ἡλιος ἑαρινὸς χρυσαίζει τὴν ἀνατείλασαν πρώτην Ἀπριλίου, ὡσεὶ καὶ αὐτὴ ἡ φύσις ἐπροθυμεῖτο θερμὰ ν' ἀποστείλῃ τῷ ἰσχυρῷ τῆς γῆς συγχαρητήρια. Ἐν τῷ μεγάρῳ τοῦ ἀρχικαγκελαρίου πυρετώδης ἐπικρατεῖ ἡ κίνησις. Διότι ἀν' αἱ πανηγύρεις τῆς παραμονῆς ἐξελίχθησαν διὰ τὰς ἀγυῖας καὶ τὰς πλατείας τοῦ Βερολίνου, αἱ τῆς κυρίως ἐπισήμου ἡμέρας ἐμελλον νὰ περιορισθῶσι μόνον ἐντὸς τῶν τεσσάρων τοίχων τοῦ πριγκηπικοῦ μεγάρου, πρὸ τοῦ ὁποῦ ἐν τούτοις πλήθος λαοῦ πηγαίνοντες, διότι ἡ ἀστυνομία εἰς οὐδένα ἐπιτρέπει νὰ σταθῇ μόνιμος ἐκεῖ. Καὶ δικαίως. Διότι τότε εἶνε οἱ ἀπολαύσαντες τὸ πανόμηνον νὰ εἰσέλθωσιν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ἐορτάζοντος πανισχύρου ἀνδρὸς τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ὥστε διὰ τὴν ἐλευθερίαν κίνησιν τούτων μόνον καὶ τῶν ἀμαξῶν των, εἶδει νὰ εὐρυθῇ ἡ ὁδὸς κατὰ τὸ διπλάσιον. Ἀρκεῖ νὰ φαντασθῇ τις, ὅτι εἰς μίαν μόνην ἡμέραν ἐκοιμήθησαν εἰς τὸ μέγαρον τοῦ πριγκηπος 2322 τηλεγραφήματα περιλαμβάνοντα 76,733 λέξεις καὶ ἐντὸς τούτων 2,100 συγχαρητήρια γράμματα! Διότι δὲν ὑπῆρξε πόλις γερμανικὴ οὐδὲ ἀποικία, ἥτις δὲν ἐώρτασεν ἐπισήμως καὶ πανδήμως τὴν ἐορτὴν τοῦ πρωτογενεῖς τῆς γερμανικῆς ἐνότητος. Αὐταῖ αἱ ἐστραμμένα κεφαλα τῆς Εὐρώπης ἀνεμήθησαν τῆς ἐορτῆς τοῦ τιμίου μεσίτου καὶ ἐσπευσαν νὰ τῷ συγχαρῶσι δι' ἐπιστολῶν ἢ τηλεγραφημάτων, καὶ παρὰ τοὺς λευκοὺς κραταιοὺς μονάρχας προστεθῆσαν αὐθημερόν οἱ βασιλεὺς τοῦ Σιάμ καὶ ὁ Σουλτάνος τῆς Ζανζιβάρης. Καὶ εἶνε ἀπίστευτον, ἀλλὰ διὰ τοῦτο ἐστὶ κλειότερον ἄξιον μνείας, ὅτι ἐξ ὅλων τῶν γερμανικῶν πόλεων, ἡ μόνη μὴ συγχαρεῖσα αὐτὸν ἐπισήμως διὰ τῶν ἀρχῶν τῆς ὑπῆρξε . . . τὸ Βερολίον! Διότι ἡ πρωτεύουσα τοῦ γερμανικοῦ κράτους ἔχει δημοτικὸν συμβούλιον ἀποτελούμενον ἐξ ἀδιαλλάκτων φιλελευθέρων, φιλοδωρεῖ δ' ἐκάστοτε τὸ κοινοβούλιον μὲ ἓνα ἢ δύο κοινωμιστὰς, πέντε ἢ ἕξι φιλελευθέρους καὶ οὐδὲ ἓνα συντηρητικόν.

Ἀλλὰ δὲν ἔχασε βεβαίως οὕτε θέλησιν οὕτε λαμπρότητα ἡ τελετὴ ἐνεκα τούτου. Τουναντίον δὲ οὐδεὶς οὐδ' ἐσκέπετο τὴν παράλειψιν ταύτην, μεθ' ὅσας ἐνδείξεις λατρείας ἀπήλασεν ὁ Βίσμαρκ τῆς ἡμέρας ἐκείνης, ἀν' μὴ ὑπῆρχον αἱ χάρτινα κακαὶ γλώσσαί, αἱ ἐφημερίδες, αἵτινες τὸ παρετήρησαν, τὸ ἐσημείωσαν καὶ τὸ διελάλησαν ἀνὰ τὴν ὑψηλὴν. Καὶ ἀληθῶς ἐπρέπε τις νὰ ἔχῃ τὴν περιέργειαν τῶν ἀλλων τούτων πλασματικῆς ἀνθρωπίνης κακωτραχείας διὰ νὰ σημειώσῃ τὴν παράλειψιν τῶν ἀρχῶν τῆς πρωτεύουσας, ὅταν τὸ πρωτεῖον τοῦ γερμανικοῦ κράτους πρόσωπον, ὁ διαφασταφῆς γέρων Αὐτοκράτωρ, ἔσυρε τὰ 87 αὐτοῦ ἔτη καὶ ὅλα τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας του μέχρι τῶν αἰθουσῶν τοῦ πιστοῦ συμβούλου του.

Ἐἶχον ἦδη ἀπο πρῶτας συγχαρῆς τὸν πριγκηπα πάντες οἱ συγγενεῖς του, οἱ ἀπὸ τοῦ Φρειδερίκου φόν Βίσμαρκ, † τῷ 1859, καταγόμενοι, τοῦ καὶ ὡς ἱδρυτοῦ τῆς οἰκογενείας θεωρουμένου καθ' ὅσον καίτοι διαπρεπεῖς πρόγονοι τοῦ Βίσμαρκ ἀπὸ τῆς δωδεκάτης ἑκατονταετηρίδος ἀναφέρονται ἐν ἐπισήμοις ἐγγράφοις, ἐν τούτοις ἡ οἰκογενειακὴ τάξις μέχρι αὐτοῦ μόλις ἐξηκριβώθη. Τῷ εἶχον οὗτοι ἐπιδώσει λαμπρὸν λεύκωμα, περιέχον τὰς φωτογραφίας ὅλων τῶν ἀπο

τοῦ προγόνου τούτου καταγομένων, οἷτινες „αἰείποτε, κατὰ τὴν ἔκφρασιν τοῦ ἴδιου Βίσμαρκ, ἔσχον τὸ πλεονέκτημα ἐν παντὶ καιρῷ νὰ ὑπηρετήσωσι τοὺς Μαρκγράφους, τοὺς Ἐκλεκτοράς τοῦ Βρανδεμβούργου, τοὺς βασιλεῖς τῆς Πρωσίας, καθὼς νῦν τὸν Αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας, πάντοτε μετὰ τὰς αὐτὰς ἀρχὰς τῆς πίστεως καὶ τῆς ὑποταγῆς“. Ἐἶχον ἦδη συγχαρῆ αὐτὸν καὶ τὰ μέλη τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου καὶ τὰ μέλη τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ, οἷς ἐκτάκτως συνηγάθησαν ἐπιτηδες ἐλθόντες οἱ πρωθυπουργοὶ ὅλων τῶν κρατῶν τῆς γερμανικῆς ὁμοσπονδίας καὶ εἶχεν ἦδη ἀπαγγεῖλαι ὁ βασιλεὺς ὑπουργὸς φόν Λύντζ τὴν ἐπιδεικτικῶς ἐγκάρδιον προσφωνήσιν του, ὅτε περὶ ὧραν 11 π. μ. ἀφίκετο εἰς τὸ μέγαρον τοῦ ἀρχικαγκελαρίου ὁ Αὐτοκράτωρ, ἀκολουθούμενος ὑπὸ τοῦ γαμβροῦ του μεγάλου Δουκὸς τῆς Βάδης καὶ ὅλων τῶν μελῶν τοῦ βασιλικοῦ οἴκου τῆς Πρωσίας.

Ἐπὶ τῆ ἐμφανίσῃ τοῦ Αὐτοκράτορος μετὰ τῆς ὑψηλῆς ἀκολουθίας του ἔσπευσεν ὁ πριγκηπ εἰς προὑπάντησίν του καὶ συγκινημένος ἔκυψε νὰ τῷ ἀπασθῇ τὴν χεῖρα. Ἄλλ' ὁ πολὺς μονάρχης, ὁ σύρων ὀπισθέν του πάντα τὰ μέλη μιᾶς ὀλοκλήρου δυναστείας εἰς τὸν οἶκον ἐνὸς πρὸ τριακονταετίας ἀσκήσου εὐγενεῖς τῆς Πομερανίας, ἤγειρε τὸν ἀποπειρώμενον νὰ φιλήσῃ τὴν χεῖρά του πιστὸν σύμβουλον καὶ ἀνοιξὰς τὰς ἀγκάλας του περιεπτύχθη ἐγκαρδίως αὐτὸν καὶ τὸν ἠσπάσθη ἐπανειλημμένως τρυφερότατα. „Ἦτο ἀληθῶς ἱστορικὴ στιγμή, ἀναφανέῃ ἢ Βορροιογεωμανικῇ Ἔφημερις τῆς ἐσπέρας ἐκείνης· τὸ ἠσπάσαντο πάντες καὶ ἑκατομμύρια καρδιῶν ἀντὶ τὸ γερμανικὸν κράτος καὶ πάντα τὸν κόσμον θέλουσιν ἐπίσης τὸ αἰσθανθῆναι“. Ἡ συγκίνησις τῶν παρισταμένων πάντων ἦτον ὑψίστη. Ὁ ἐνδοξότερος μονάρχης τῆς Εὐρώπης, ὁ ὑπὸ τῆς θείας Προνοίας προορισθείς νὰ δρέψῃ τὰς δάφνας τριῶν πολέμων καὶ νὰ ἐνόσῃ τὴν Γερμανίαν ὑπὸ τὸ σκῆπτρόν του, ἐρίπτετο εἰς τὰς ἀγκάλας τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου, διὰ τῶν συμβουλῶν τοῦ ὁποῦ ἐλάμπρυνε τὸ στέμμα διὰ τῆς αἰγλῆς τῶσων τροπαίων πολεμικῶν καὶ πολιτικῶν καὶ ἐπέζησε νὰ θεωρῆται κατὰ τὸ ἔσχατον αὐτοῦ γῆρας ἡ ἐγγύησις τῆς εἰρήνης τοῦ κόσμου. Καὶ ἠσπάσθη αὐτὸν τρεῖς ἀπὸ βάρους καρδίας ἐπὶ παρουσίᾳ ὅλων τῶν διασημοτήτων τοῦ κράτους του, ἀφοῦ ἐπὶ εἰκοσιπενταετηρίδα σχεδὸν ἠσπάσθη ὀλοφύως τὰς ἰδέας καὶ γνώμας του. Μετὰ φωνῆς δὲ διακοπτομένης ὑπὸ τῆς συγκινήσεως τῷ εἶπε. „Σὰς εἶπον ἦδη ἐπανειλημμένως πόσον εὐγνωμονῶ ὑμῖν δι' ὅσα ἐπράξατε, ἀλλ' οὐδέποτε δύναται νὰ λεχθῇ τοῦτο ἀρκούντως, καὶ διὰ τοῦτο εἶμ' εὐτυχῆς, ὅτι ἐπεφυλάχθη μοι ἡ χαρὰ νὰ σὰς τὸ εἶπω ἅπαξ ἐπὶ αὐτοπροσώπως καὶ κατὰ τὴν σημερινὴν ἡμέραν“. Λόγοι τοσοῦτον ἐγκάρδιοι, τοιαύτην ἡγεμονικὴν εὐγνωμοσύνην ἐκφράζοντες δικαίως συνεκίνησαν βαθύτατα πάντας καὶ ὑπὲρ πάντας ἐκείνον, πρὸς ὃν ἀπετεινόντο, ὅστις ἀπεκριθῆναι: „Οὐδέποτε ἐγγνώρισα μεγαλειότεραν εὐτυχίαν ἐκείνης τοῦ νὰ ὑπηρετῶ τὴν Ἰμ. Μεγαλειότητα καὶ τὴν χώραν οὕτω δὲ θέλω ἐξακολουθήσει καὶ κατὰ τὸ ὑπόλοιπον τοῦ βίου μου. Ὅ,τι ἐπραξα, ἠδυνήθη νὰ τὸ πράξω μόνον χάρις τῆ ἐμπιστοσύνης, ἢ τῆ Ἰμ. Μεγαλειότης μοι ἐχάρισε.“

Καὶ ἦδη ἀπεκαλύφθη ἡ εἰκὼν, ἦν ὁ Αὐτοκράτωρ ἀπὸ

κοινῶν μετὰ τῶν λοιπῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας του ἐδώρησε τῷ πριγκηπῇ ἐπὶ τῆς ἐβδομηκονταετηρίδῃ του. Εἰκὼν ὡραία τοῦ Ἄντωνιου φόν Βέρνερ, παριστώσα τὴν ἀνακηρύξιν τοῦ βασιλεῦς Γουλιέλμου εἰς Αὐτοκράτορα τῆς Γερμανίας τῆ 18. Ἰανουαρίου 1871 ἐν Βερσαλλίαις. Ἐν τῷ μέσῳ τῆς εἰκόνος τὸ ὑπερήφανον παράστημα τοῦ Βίσμαρκ ἀναγνωσκόντος τὸ κοινῆ ὑπὸ τῶν ὁμοσπόνδων ἡγεμόνων ὑπογεγραμμένον ἐγγράφον τῆς προσφορᾶς τοῦ Αὐτοκρατορικοῦ στέμματος τῷ βασιλεῖ τῆς Πρωσίας, συγκεντρωτῶ ἀμέσως τὰ βλέμματα τοῦ θεατοῦ. Ἔργον καλλιτεχνικώτατον καὶ ἠδύρον πλήρες σημασίας, συνοδευθὲν δι' ἐπιστολῆς ἐπισημαντικώτερας. „Ἡ εἰς τοιαύτην ἐορτὴν συμμετοχῇ, γράφει ἰδιοχείρως ἐν τῇ ἐπιστολῇ ταύτῃ πρὸς τὸν Βίσμαρκ ὁ Αὐτοκράτωρ, εἶνε ἰδιαίτερα χαρὰ δι' ἐμὲ καὶ τὸν οἶκόν μου, καὶ ἐπιθυμοῦμεν διὰ τῆς συναποστελλομένης εἰκόνος νὰ ἐκφράσωμεν μετὰ πόϊων αἰσθημάτων εὐγνώμονος ἀναμνήσεως πρᾶττον τοῦτο· διότι αὐτὴ ἀναπαριστᾷ μίαν τῶν μεγαλειότερων τῆς ἱστορίας τοῦ οἴκου τῶν Χοχεντσόλλερν στιγμῶν, ἢς οὐδύνατον ν' ἀναμνησθῇ τις χωρὶς νὰ συλλογισθῇ συγχρόνως καὶ τὰς Σὰς ὑπηρεσίας. Σὺ ἀγαπητὲ μοι πριγκηψ, γνωρίζεις πόσον θέλει ἐπιζηήσει ἐν ἐμοὶ ἐν παντὶ καιρῷ ἡ πληρεστάτη ἐμπιστοσύνη, ἡ εἰλικρινεστάτη συμπάθεια καὶ τὸ θερμώτατον αἰσθημα εὐγνωμοσύνης πρὸς Σέ. Διὰ τοῦ τίποτε λοιπὸν τούτου Σὺ λέγω ἐπι οὐδέποτε ἀρκούντως συχνὰ ἐξέφρασα πρὸς Σέ, καὶ στοχαζομαι, ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη θέλει φέρεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῶν ἀπωτάτων ἐπι ἀπογόνων Σου, ὅτι ὁ Σὺς Αὐτοκρατορικός ἡγεμόν καὶ ὁ οἶκός του εἶχον πλήρη συνείδησιν τοῦ τί Σοὶ ὀφείλομεν.

Μὲ τοιαύτας στοχασμούς καὶ αἰσθημάτων περαίνω τὰς γραμμάς τούτας, ὡς ὁ ὑπὲρ τὸν τάφον ἐστὶ Σὺς εὐγνώμων, πιστὸς καὶ ἀφωσιωμένος Αὐτοκράτωρ καὶ Βασιλεὺς Γουλιέλμος.“

Ἄλλ' ἔλησμονήσαμεν ἐν τῶν παρισταμένων εἰς τὴν ἱστορικὴν ἐκείνην καὶ μεγαλοπρεπῆ σκηνῇ, καθ' ἣν ἐν στέμμα διπλοῦν καὶ κραταιὸν ἔκυπτεν εἰς τὰς ἀγκάλας ἐνὸς ἀνδρὸς, ὁ ὁποῖος μέχρι πρὸ τριῶν δεκαετηρίδων ὡς μόνον ἀριστεῖον ἐφερον ἐν μεταλλίον, ὅπερ ἔλαβε, διότι „ἔχει τὴν συνήθειαν νὰ σώζῃ κάποτε καὶ τὴν ζωὴν κανενὸς ἀνθρώπου“, καθ' ἣν ἡ ἰσχύς τοῦ γένους ἐστηρίχθη ἐπὶ τῆς ἀσφαλείτου δυνάμεως τῆς μεγαλοφυΐας, ἐλησμονήσαμεν τὸν Τύραν, τὸν ἀχώριστον τοῦ ἀρχικαγκελαρίου συνοδὸν, τὸν πιστὸν σύντροφόν του, ὅστις ἐπικουράσθη „ὁ σκύλας τοῦ Κράτους“. Διότι μὰ τὸν κύνα ὁ Τύρας δὲν εἶνε ἄλλο τι ἢ ὁ κύων τοῦ πριγκηπος! Κύων ἐνδοξός, διάσημος, ὀνομαστός, ἀπεικονισθείς εἰς γελοιογραφίας, εἰκόνες καὶ ἀγαλματίδια, περιφερόμενος αἰετοπετὸς εἰς τὰς στήλας τῶν ἐφημερίδων μετὰ τῆς αὐτῆς ἀφελείας, μεθ' ἧς καὶ ἀνὰ τὰς αἰθούσας τοῦ μεγάρου τοῦ κυρίου του, μὴ λησμονηθεὶς οὐδέ νῦν κατὰ τὰ γενεθλῖα τοῦ πριγκηπος. Διότι ἐν τῶν παντοίων καὶ ἀπείρων δώρων, ἀτινα ἔλαβεν ὁ πριγκηψ, οὐκ ἐκαταφρόνητος ἀριθμὸς προώρισται τῷ Τύρα. Ἀπὸ τιῶν ἡμερῶν ὅσα εἰς ἀναμνήσεσιν τῷ Βίσμαρκ τῆ πρώτῃ Ἀπριλίου ἐξετέθησαν ἐν ταῖς αἰθούσαις τοῦ μεγάρου τῶν Ἀρχιτεκτόνων ἐν Βερολίῳ, ὅπου δύναται πρὸς τὸ θαυμαστὸν τὴν ποιμίαν ἐν δωρηθέντων καὶ τὴν πρωτοτυπίαν πολλὰς τῶν δωρητῶν. Ἐκεῖ λοιπὸν εἶδομεν καὶ ὡραῖον ἀνάκλιτρον μετὰ σκεπάσματος θερμοῦ, ἀφαιρούμενον τῷ Τύρα διὰ τοῦ ἐξῆς πιστωῆς, ἐφ' ὅσον ἦν δυνατόν, μεταφρασθέντος ἐξαστίχου:

Τύρα, κάθου φρόνιμα, ἦσυχά, καλὰ,
Μύριζε προσεκτικὰ πάντα τὸν ἀγέρα,

Κάμε μάτια τέσσαρα, κάμε πλεῖο πολλὰ,
Φύλαγε τὸν πριγκηπα νύχτα καὶ ἡμέρα!
Κι' ἐπειδὴ σὲ εἶδαμε πάντοτε ὡς τὴν ῥα
Ἄγρυπνον, πιστόν,
Γι' αὐτὸ σὲ χαρίζομε κοινὰ ἑς τὰλλα δῶρα
Τὸν σοφὸν αὐτόν.

Ὁ Τύρας λοιπὸν αὐτὸς ἦν τὸ μόνον ἔμφυχον ὄν, ὅπερ ἔστη τῶσων πλησίον τῶν ἐνηγκαλισμένων ἰσχυρῶν. Ἐν σεβασμίᾳ ἀποστάσει ἴστατο ἡ οἰκογένεια τοῦ πριγκηπος καὶ τὰ μέλη τοῦ ὑπουργικοῦ καὶ ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου μετὰ τῶν ὑπουργῶν τῶν διαφόρων γερμανικῶν κρατῶν, ὃν ἕκαστος ἐκόμισε καὶ τ' αὐτόγραφα πρὸς τὸν πριγκηπα συγχαρητήρια τοῦ ἡγεμόνος του.

Καὶ ὅταν μετ' ὀλίγον ἀνεχώρησεν ὁ Αὐτοκράτωρ μετὰ τῶν πριγκηπων, ἤρχισεν ἡ ἀκατάκαστος προσέλευσις ἐπιτροπῶν. Καὶ ἐπληροῦτο ἡ οἰκία ἀνδρῶν καὶ θύρων καὶ ἀπηγγέλλοντο προσφωνήσεις καὶ ἠναγκαζέτο ὁ Βίσμαρκ ν' ἀπαντᾷ εἰς ὅλας καὶ νὰ θλίβῃ δι' ὅλης τῆς ἡμέρας χεῖρας, αὐτὸς ὁ οὐδέποτε παριστάμενος εἰς τὰς ἐν τῇ αἰλῇ ἐορτὰς καὶ ἀποφεύγων νὰ δέχθῃται καὶ τοὺς πρέσβεις αὐτοῦς ἐπι. Ἀλλὰ τῆ ἡμέρας ἐκείνης ἐλατρεύετο ὡς θεὸς καὶ ἡ ὁσμὴ τοῦ περι αὐτὸν καιομένου θυμιάματος, ἀν' μὴ ἡ κνίσσα τῶν θυσιῶν ἢ τὸ πολυτίμητον τῶν ἀναθημάτων ἑκαμνον αὐτὸν προσῆγῃ καὶ ὡς εἰπεῖν δημοτικόν.

Καὶ ἀπὸ μέσου τοῦ πλήθους τῶν προσελθουσῶν ἐπιτροπῶν ἐκλέγοντες θ' ἀναφέρωμεν μόνον ὀλίγας. Μεταξὺ δ' αὐτῶν βεβαίως τὴν πρωτίστην θέσιν πρέπει νὰ καταλάβῃ ἡ κομισσα τὸ ἀπὸ μέρους τοῦ ἔθνους δῶρον. Οἱ δημόσιοι ἔρανοι εἶχον ἀποφέρει περὶ τὰ τρία καὶ ἡμισυ ἑκατομμύρια μαρκῶν. Διὰ τοῦ ποσοῦ τούτου ἠγοράσθη τὸ οἰκογενειακὸν τοῦ Βίσμαρκ κτήμα καὶ ἐξοφλήθησαν αἱ ἐπ' αὐτοῦ ὑποθήκαι, τὸ δὲ ὑπόλοιπον παρεδόθη τῷ Βίσμαρκ εἰς μετρητὰ, ὅπως οὗτος ὀρίθη τὸν κοινωφελῆ σκοπὸν, εἰς ὃν δύναται νὰ χρησιμεύσῃ τὸ ποσὸν τοῦτο, ἀποτελοῦν τὸ ἐν τρίτον τοῦ ὅλου. Ἡ σημασία τῆς ἐξωνήσεως τοῦ διὰ πολλῶν περιπετειῶν περιελθόντος εἰς ξένας χεῖρας οἰκογενειακοῦ κτήματος τοῦ Βίσμαρκ, διευτυπώθη οὕτως ὑπὸ τοῦ προσφωνήσαντος αὐτὸν κατὰ τὴν ἐπίδοσιν τῶν ἐγγράφων τῆς διττῆς ταύτης τιμητικῆς προσφορᾶς προέδρου τῆς ἐπι τῶν ἑράνων ἐπιτροπῆς δουκὸς Ράτιβορ: „Ὡς ἡ Ἰμ. Ὑψηλότης συνεβάλετο κατὰ πρῶτον λόγον, ὅπως ἐπιστραφῶσι τῆς Γερμανίας μερίδες τῆς χώρας τῆς ἀπωλεσθεῖσαι πρὸ θύω ἑκατονταετηρίδων, οὕτως ἠθέλησαμεν καὶ ἡμεῖς νὰ ἐπανακτήσωμεν δι' Ἰμᾶς τὴν μερίδα ἐκείνην τῶν οἰκογενειακῶν Ἰμῶν κτημάτων, ἦτις εἶχεν ἀπωλεσθῆ ἐν τῆς Ἰμετέρας κυριότητος. Ἦγοράσαμεν λοιπὸν τὸ Δενχόουζεν καὶ Σὰς προσφέρομεν αὐτὸ ὡς δῶρον.“

Οὐκ ἦσσανος ὅμως σημασίας συγχαρητήριος ἐπίσκεψις ὑπῆρξεν ἡ ἐν σώματι γενομένη ὑφ' ὅλων τῶν ἐν ἐνεργείᾳ στρατηγῶν, εἰς πενήκοντα περίπου ἀριθμοῦμένων καὶ ἐχόντων ἐπὶ κεφαλῆς τὸν ὑπουργὸν τῶν στρατιωτικῶν καὶ τὸν ἀρχηγὸν τῆς θωρακοφόρου σωματοφυλακῆς, στρατηγὸν φόν Πάπε, ὅστις καὶ προσεφώνησε τὸν πριγκηπα ἀπὸ μέρους τοῦ στρατοῦ.

Ἄλλ' ἐκεῖναι ἰδίως αἱ ἐπιτροπαὶ, αἵτινες πάντως πλεό-
τερον βαρύνουσιν, ὡς ἀπορρέουσαι ἀπὸ ἐπιστημονικῶν σωμα-
τείων, ἐφ' ὃν ὁ πολιτικὸς ὄγκος οὐδεμίαν ἀσκει ἐπιρροήν,
ἦσαν βεβαίως αἱ ἀπὸ διαφόρων γερμανικῶν πανεπιστημίων
κοιμίζουσαι διπλώματα, ἀναγορεύοντα τὸν πριγκηπα ἐπίτιμον
διδάκτορα, ἢ τῆς βερολινιαίας Ἀκαδημίας τῶν Ἐπιστημῶν,
ἢ τοῦ ἀρχαιολογικοῦ Ἰνστιτούτου, ἢ τῆς Ἀκαδημίας τῶν
ὡραίων Τεχνῶν καὶ ἡ τοῦ βερολινιαίου Πανεπιστημίου. Πά-
21*

σαι αὐται ἐπέδιδον τῷ πρίγκηπι καλλιτεχνικῶς ἐπεξεργασμένας προσαγορεύσεις καὶ προσεφώνουν λόγους πλήρεις ἐννοίας. Ἡ δὲ τοῦ βερολινάιου Πανεπιστημίου ἐπιτροπὴ προσεφώνησε τὸν πρίγκηπα διὰ τοῦ πρυτάνεως Δέρνβουργ λατινιστῆ! „Δυστυχῶς, ἀντεφώνησεν ὁ ἀρχικαγκελάριος, ἀδυνατῶ ν' ἀπαντήσω ἐν οὕτω κλασικῶς λατινικῶς, διότι ἐν μέσῳ τῶν λοιπῶν ἀσχολιῶν μου ἀπώλεσα τὰ λατινικά μου.“ Ἐξακολουθῶν δὲ παρωμοίωσε τὰ πανεπιστήμια πρὸς τὰς Ἑστιάδας τὰς διατηρούσας ἄβεστον τὸ πῦρ τοῦ ἐθνικοῦ πνεύματος. „Ὅτε ποτὲ, εἶπεν ἀκολούθως, ἐκαθήμην εἰς τὸ δευτέρον πάτωμα τοῦ ἐδῶ Πανεπιστημίου . . . ἐν τῇ φιλακῇ, καὶ εἶχον ἀπέναντί μου τὰ ἀνάκτορα τοῦ Αὐτοκράτορος, τότε βεβαίως, δὲν ἠδυνάμην νὰ προμαντεύσω, ὅτι ἤθελον ὑψωθῆ ποτε εἰς πρῶτον θεράποντα Αὐτοῦ. Ὅσον ἐξυψῶ ἐν ἐμαυτῷ τὴν ἀνάμνησιν ταύτην, τόσον πλεύτερον ἐξυψῶ καὶ τὰ πανεπιστήμια ὡς φυτώρια φρονήματος ἐθνικοῦ.“

Ἄλλα πρὸς τὴν ἐκ φοιτητῶν ἐπιτροπὴν τῶν 19 πανεπιστημίων ὁ Βίσμαρκ ὑπῆρξεν αἰσθηματικώτατος καὶ ἔκλεισε τὴν ἀντιφώνησιν τοῦ συγκεκινημένου διὰ τῶν ἐξῆς λόγων. „Εἶμαι πρόθυμος ν' ἀποδώσω εὐχαρίστως, ἔταν βλέπω περὶ ἐμὲ τὴν νεότητα ταύτην“. Καὶ ἀληθῶς ἡ ἀκαδημαϊκὴ νεότης διέχυσεν ὅλην τὴν φαιδρότητα καὶ ζωηρότητα αὐτῆς ἐν τῷ μεγάρῳ καὶ μετήγγισεν αὐτὴν εἰς πάντας τοὺς ἐκεί. Οἱ γραφικῶς ἐνδεδυμένοι φοιτητὰ ἔτριψαν σαλαμάνδραν πρὸς τὴν τῆς πρίγκηπισσῆς Βίσμαρκ καὶ ἐπρωταγωνίστησαν εἰς τὸ πρὸς πάντας τοὺς προσελθόντας παρατεθὲν ἐπὶ ποδῶς ἄριστον. Αἱ κατὰ τοῦτο προπίσεις ὑπῆρξαν θερμώταται καὶ τόσον ἐνθουσιώδεις, ὥστε συχνότατα αἱ ζητωκραυγαὶ διέσχίζον τοὺς τοίχους καὶ ἐπλήρουν τὴν ὁδόν. Τῆς οἰκοδεσποίνης τὸ ἐγκώμιον τόσον δικαίως καὶ ἀληθῶς ἐπλεξεν ἐν τῶν μελῶν τοῦ ὁμοσπονδιακοῦ συμβουλίου, ὥστε ὁ πρίγκηψ Βί-

μαρκ συγκινηθεὶς ἐπλησίασε λάθρα καὶ ἐπέθηκε δύο ἠχηρότατα φιλήματα ἐπὶ τῶν παρειῶν τῆς. Οἱ δὲ παρῆστάμενοι εἰς τὴν ἐκρηξὴν τῆς ἐγκαρδίου ταύτης συζυγικῆς ἀγάπης καὶ ἐκτιμῆσεως λησμονήσαντες πᾶσαν ἐθιμοτυπίαν ἐξεργάγησαν εἰς χειροκροτήματα, ἀναφωνοῦντες „Εὐγε! Εὐγε!

Ὅτω μέχρι τῆς τρίτης μετὰ μεσημβρίαν ὥρας ἐπανηγυρίσθη ἐν διαχύσει καὶ σπονδαῖς ἡ ἐπίσημος ἡμέρα ἀκριβῶς ἐν τῇ αὐτῇ αἰθούσῃ, ἐν ἣ πρό τινων ἐτῶν ἀπαφασίσθησαν αἱ τόχαι τῆς Ἀνατολῆς ὑπὸ τοῦ βερολινάιου Συνεδρίου. Ἄλλὰ μετ' ὀλίγον καὶ τὰ ἐδέσματα ἐξηγντήθησαν καὶ ἡ ὀμίλιος ἤρξατο μικρὸν κατὰ μικρὸν ἀραιουμένη, μέχρις οὗ πάντες ἀπῆλθον καὶ ἀπέμεινε περὶ δειλὴν μόνος μετὰ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας τοῦ ὀ γίγας πολιτικός. Καθ' ἣν ὥραν ὁ τοσοῦτων τιμῶν πληρωθεὶς καὶ ἐν μᾶ ἡμέρα ἀπολαύσας ἀφθόνων ἐνδείξεων τῆς λατρείας τοῦ ἡγεμόνος καὶ τοῦ ἐθνους τοῦ παρεκάθητο πλέον περὶ τὴν οἰκογενειακὴν τράπεζαν, ἐν τῇ πόλει τοῦ Βερολίνου οἱ θερμότεροι τῶν θαυμαστῶν τοῦ διωργάνου φωταφίαν ἀπὸ πρωτοβουλίας ὅπως ἰδιωτικῆς.

Ὅτως ἐώρτασεν ἡ Γερμανία τὴν πεντηκονταετηρίδα τῆς ὑπηρεσίας καὶ ἐβδομηκοστῆν ἐπέτειον ἡμέραν τῶν γενεθλίων τοῦ ἀνδρός, περὶ οὗ παγκόσμιον φιλελεύθερον φύλλον ἔγραψε πρὸ τινος καιροῦ ἐν Λονδίνω: „Ἀπὸ 22 ἐτῶν ὁ πρίγκηψ Βίσμαρκ εἶνε ὁ πρωτεύων Γερμανὸς ἐν Γερμανίᾳ, ἀπὸ δὲ τῶν τελευταίων 16 ἐτῶν εἶνε ὁ πρωτεύων ἀνὴρ ἐν Εὐρώπῃ, καὶ ἐν οὐδεμιᾷ προγενεστέρᾳ περιόδῳ τῆς πλήρους μεγαλουργημάτων ἱστορίας αὐτοῦ, ἔλαβέ ποτε οὕτως ἐπιβλητικὴν θέσιν, ὡς ἡμερὸν κατέχει. Ἐπέζησεν ὅλων τῶν ἀντιπάλων τοῦ ἡ κατεσύντριψεν αὐτοῦς, ἵσταται ἄτρωτος καὶ μόνος ἐκεῖ, ὡς κολοσσὸς ἀπομεμονωμένος μετ' ὀλόκληρον μέρος τοῦ κόσμου ὡς βάρδρον!“

Η ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΑΝΑΓΝΩΣΕΩΣ.

Κατὰ τὸν Ε. ΛΕΓΚΟΥΒΕ.

II.

ΠΡΕΠΕΙ Ν' ΑΝΑΓΝΩΣΚΟΜΕΝ ΚΑΘΩΣ ΟΜΙΛΟΥΜΕΝ;

Ὁ γνωστὸς φιλέλλην Σαιν-Μάρκ Γιραρδίνος συνήθου σκεπτικώτατον πνεῦμα μετ' αἰσθημάτων ἀβροτάτων, ἦν δὲ τρυφερώτατος καὶ ὀμιλητικώτατος φίλος καὶ πιστὸς ἅμα σύμβουλος. Ἀπαιτῶν τὴν πληρεστάτην ἀλήθειαν καὶ ἐλευθερίαν ἐν πάσῃ συζητήσει κατήντα ν' ἀρέσκηται καὶ εἰς σκώμματα τῶν ἄλλων, κατὰ τοῦ ἰδίου μάλιστα διευθυνόμενα. Πρὸς ἄνθρωπον λοιπὸν τοιούτων ἐξόχων προτερημάτων ὑπέβαλον τὰς ἰδέας μου. Ἀφοῦ μὲ ἔκρουσε μετὰ πολλῆς προσοχῆς καὶ σοβαρότητος, μοὶ εἶπε: Δύνασαι, φίλε μου, νὰ εὐφρολογήσῃς καὶ νὰ δείξῃς πνεῦμα περὶ τοῦ θέματος τούτου τόσον πολὺ, ὥστε νὰ προκαλέσῃς γενικὴν τῶν ἰδεῶν σου ἐπικρότησιν, ἀλλὰ σοβαρῶς νὰ διεξαγάγῃς τὸ ζήτημα δὲν δύνασαι. Ἡ ἀνάγνωσις δὲν εἶνε καμμία τέχνη· εἶνε φυσικὴ ἀσκήσις ἐνὸς φυσικοῦ ὄργανου καὶ οὐδὲν πλέον· ὑπάρχουσιν ἄνθρωποι καλῶς ἀναγνώσκοντες, ἀπαράλλακτα καθὼς ὑπάρχουσιν καὶ κακῶς ἀναγνώσκοντες· ἀλλὰ τὸ πρῶτον τῶν πρώτων εἶνε δῶρον φυσικόν, εἶνε χάρις, εἶνε ἰδίωμα ἐπὶ τέλους, τέχνη ὅμως δὲν εἶνε. Βεβαίως ἡ ἀσκήσις πρὸς τελειοποίησιν τοῦ φυσικοῦ χαρίσματος τούτου δυνατὸν

νὰ προϋποθέτῃ καὶ τὴν ὑπαρξὴν μερικῶν χρησίων κανόνων ὑπὸ ὧν εἶναι ν. χ. ἐποφιν νὰ μὴ ἀναγνώσκωμεν πολὺ, καθὼς δὲν πρέπει καὶ πολὺ νὰ ὀμιλῶμεν, οὔτε ἀκρόν καὶ νὰ τρέχωμεν, οὔτε νὰ τρώγωμεν πάρα πολὺ· ὑπὸ καλαισθητικῆν ἐποφιν νὰ μὴ ἀναγνώσκωμεν φωνασκοῦντες οὔτε πολὺ ταχέως, διὰ νὰ προφθάνωμεν ἡμεῖς αὐτοὶ νὰ ἐννοῶμεν τὰ ἀναγνώσκόμενα καθὼς καὶ οἱ ἀκούοντες ἡμᾶς. Ἄλλ' ἐκτος τῶν κεφαλαίων τούτων κανόνων, οἱ ὅποιοι δὲν ἀπαιτοῦσιν ἄλλο, εἰμὴ ν' ἀπομνημονευθῶσι καθ' ἣν στιγμὴν καὶ συνιστῶνται, δὲν δυνάμεθα νὰ ἐφεύρωμεν καὶ ἄλλους ἀκριβεῖς καὶ σαφεῖς, ἐξ ἐκείνων δηλ. οἵτινες ἀποτελοῦσι τὰς ἀρχὰς μιᾶς τέχνης· ἡ κατὰ τὴν τέχνην τῆς ἀναγνώσεως συνίσταται ἐκ τοῦ ἐξῆς μόνου ἀρθρου: *πρέπει ν' ἀναγνώσκωμεν καθὼς ὀμιλοῦμεν.*

Ἦμην πεπεισμένος ὅτι αἱ ἀποφάνσεις αὐταὶ ἦσαν εὐληκρῆσται ὀμολογίαι πεποθήσεων ἀνθρώπου σπανίας καλαισθησίας. Πάντα δὲ ταῦτα ἐδικαιοῦμην νὰ ἐρμηνεύσω ὡς ἴδιον τοῦ ὀμιλοῦντος ἰσχυρισμόν, ὅτι γνωρίζει καλλίστην ἀνάγνωσιν, ἀν καὶ οὐδεμίαν πρὸς ἐκμάθησιν αὐτῆς κατέβαλε ποτε προσοχὴν ἢ προσπάθειαν· ἐπομένως δὲν εἶνε ἀνάγκη νὰ ἐκμάθῃ τις αὐτήν.

Εἶπον λοιπὸν αὐτῷ:

ΚΑΛΛΟΝΗ. Εἰκὼν Παύλου Τόμαν.

„Μέρος μόνον τῆς ὅλης ἀληθείας ἐνυπάρχει εἰς ὅσα λέγεις καὶ ἰσχυρίζεσαι· ἢ περὶ ἀναγνώσεως συντόμως διατυπωθεῖσα γνώμη Σου βαρύνει ὅσον καὶ αἱ ἰδέαι παντός πεφωτισμένου καὶ πρακτικοῦ ἀνθρώπου περὶ οἰουμένης ζητήματος, ὅπερ οὐδέποτε ἐσπουδάσεν ἢ ἐμελέτησε· παρὰ πᾶσαν τὴν ἐπιστημονικὴν Σου βαρυστάτητα ἀναγκάζεσαι νὰ ἐκφράζῃσαι ὡς ἀνθρώπος τοῦ κόσμου, μετὰ πολλῆς δηλονότι εὐφυΐας, ἀλλὰ καὶ ἴσης περὶ τοῦ πράγματος ἀγνοίας. — Δὲν θέλω ν' ἀρνηθῶ, ὅτι μεγάλη φυσικὴ προδιάθεσις ἔχει χῶραν πρὸς τέλειον ἀπαγγελτικὸν καταρτισμὸν, οὐδὲ ὅτι ἡ τέχνη τοῦ ἀναγνώσκου ἔχει σχέσιν τινα πρὸς τὰς ἄλλας ἐν γένει τέχνας, ἐν αἷς πᾶν πρὸς τὴν βῆμα προϋποθέτει ἀνάλογον ἀσκήσιν καὶ ὀρισμένην μάθησιν. Πάντες ἔχομεν γνωρίσματα ἀνθρώπου ἀναγινώσκοντος μετ' ἰδιαζούσης χάριτος ἀνευ προηγούμενης ἀσκήσεως ἡ συστηματικῆς σπουδῆς. Ἀλλὰ τὸ εὐαρέστως ἀναγινώσκου δὲν σημαίνει καὶ καλῶς ἀναγινώσκου. Δὲν δύναται τις νὰ φέρῃ ὡς σπουδαίαν ἐνστασιν τὴν λαμπρὰν ἀπαγγελτικὴν λόγων, οὗς αὐτὸς συντάττει. Πᾶσα ἐν ὁμοίᾳ περιστάσει τελειώτης τῆς ἐκφωνήσεως πρέπει ν' ἀποδοθῆ ἐἰς αὐτὰ τοῦ λέγοντος τὰ χαρίσματα καὶ ἰδιώματα. Κἀλλιστόν τι λογιόδιον διακεκριμένου συγγραφέως δύναται

φυσικῶ τῷ λόγῳ μετ' ἀπαραμύλλου τέχνης ν' ἀναδείξῃ ὁ καλὸς ἀναγνώστης, ἀλλ' ἢ παρ' αὐτοῦ τοῦ γράφοντος ἀπαγγελτικὰ ἔσται πάντοτε φυσικωτέρα, οὐδέποτε ἐξεζητημένη, καὶ διὰ ταῦτα πάντοτε εὐαρεστοτέρα. Τοῦτο χιλιετίς ἐδοκίμασα μετὰ λόγου καὶ γνώσεως. Οἱ κάλλιστοι τῶν συγχρόνων γάλλων συγγραφέων καὶ ποιητῶν ἐν συναναστροφῇ καὶ δημοσίαις καὶ ἀκαδημαϊκαῖς συνελεύσεσι μοὶ παρέσχον σαφειστάτας ἀποδείξεις τῶν πολλαχῶς ἀποσπολησάντων με τούτων προβλημάτων, ἢ παρ' ἐμοῦ προτεινομένη λύσις τῶν ὑποίων ἔχει τὴν φῆφον παντός γράφοντος δύο γραμμὰς καὶ δοκιμάσαντός ποτε νὰ τὰς ἀπαγγείλῃ δημοσίᾳ.

Καὶ ἐκ τούτων συμπεραίνω, ὅτι δὲν πρέπει νὰ νομίζῃ τις πάντα λόγιον ὡς καλῶς ἀναγινώσκοντα, ἐπεὶδὴ τὸ ἀκρωμένον πλῆθος χειροκροτεῖ τὰς ἰδέας του· οὐδὲ πρέπει νὰ λησμονηθῆ, ὅτι μετὰ τὴν ῥητορικὴν ὑπάρχουσι ἐλλεκταὶ τιναὶ ἐνίοτε φύσεις, ἔξοχοι προσωπικότητες, δι' οὓς βεβαίως ἡ τέχνη τῆς ἀναγνώσεως εἶνε αὐτόματός τις ἀνάπτυξις. Ἀλλ' οἱ κοινότεροι ἀνθρώποι, τὸ πλῆθος, ἢ πλειονοψηφία ἐπὶ τέλους τῶν ἀνθρώπων πρέπει νὰ μυηθῆ εἰς τὴν τέχνην ταύτην, διὰ ν' ἀναγνώσκῃ καλῶς. Πρὸς τοῦτο δὲ ὑπάρχουσι κανόνες, καὶ κανόνες ἀπαράβατοι.

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΠΑΡΑ ΤΟΙΣ ΕΝΤΟΜΟΙΣ.

ὑπάρχουσι ἄπειροι λαοί, ἀποτελούμενοι ἐξ ἐρπόντων, ἰπταμένων, νηχομένων, βομβούντων, ἀλλομένων καὶ σκιρτώντων τέκνων τοῦ Πρωτεύου, ἄλλων μὲν ἐχόντων ὄφιν ἀπαισίαν ἢ χαρίεσσαν, ἄμαυράν ἢ φωτεινὰς λάμπουσαν, ἄλλων δὲ φερόντων στολὴν πενηθρὰν ἢ χρυσοκέντητον. Παρὰ τοῖς λαοῖς τούτοις ὑφίστανται ἀπὸ τῶν παλαιωτάτων χρόνων ἅπαντα τὰ εἶδη τοῦ πολιτευματος, τὰ ὅποια νομοθεταί, ἀναμορφωταί, εὐεργέται τῶν ἐθνῶν καὶ ἄλλοι σωτήρες τῆς ἀνθρωπότητος μετ' ἀπειρηγάρπτου μόχθου παρεσκεύασαν ἐν τοῖς μαγικαῖς αὐτῶν μαγείρσι καὶ παρέθησαν κατόπιν εἰς τὸ τάλαιπωρῶμενον γένος τοῦ ἀνθρώπου. Ἐκεῖ ὑπάρχουσι μοναρχία ἀνευ σαλιανῶν νόμων, καὶ μετὰ συνοδίας δούλων καὶ εἰλώτων, δημοκρατία μετὰ βημάτων καὶ ἐκκλησιῶν τοῦ δήμου, ὀλιγαρχία στρατιωτικὰ πολιτεία μετὰ κληρονομικῶν ἡγεμόνων καὶ σιληρᾶς δεσποτείας κτλ.

Ὅπως οἱ ἀνθρώποι, οὕτω καὶ τὰ ἐντομα — διότι περὶ αὐτῶν ὁμιλοῦμεν — κατοικοῦσιν ἐντὸς κοιλωμάτων καὶ ὀπῶν τῆς γῆς, ἢ ζῶσιν ὑπὸ ὑψηλᾶς στέγας, ἐντὸς ἐγκαταλειπόμενων φρουρίων, παλαιῶν οἰκημάτων, ἡρειπωμένων ἀνακτόρων, παραμεληθέντων ναῶν κτλ. Ἐν τούτοις οὐδὲ ὅπως προτιθέμεθα νὰ περιγράψωμεν ἐνταῦθα ποῦ καὶ πῶς οἰκοῦσιν τὰ μικρὰ ταῦτα ὄντα, ἀλλὰ μόνον θὰ εἴπωμεν ὀλίγα τινὰ περὶ τῶν παρὰ τοῖς ἐντόμοις λίαν διαδεδομένων σωματικῶν ἀσκήσεων, δηλαδή περὶ ἐκείνων τῶν κινήσεων τῶν ἐντόμων, αἵτινες φαίνονται εὐχαριστοῦσαι καὶ καθ-δύνουσαι αὐτὰ.

Ὅσον διάφορα καὶ ποικιλόμορφα εἶνε τὰ ἐντομα, ἄλλο τόσο ποικίλαι εἶνε καὶ αἱ κινήσεις των. Μεταξὺ αὐτῶν εὐρίσκομεν εὐρύστους παλαιστάς, ἐπιτηδείους κολυμβητάς, ἐλαφροὺς χορευτάς καὶ χορευτριάς καὶ οὕτω καθ-ἑξῆς. Μεταξὺ τῶν πρώτων παρετηρήθησαν μάλιστα εἶδη τινὰ μυρμηκῶν, αἵτινες, καθ' ὃν καιρὸν ἀναπαύονται ἐκ τῆς ἐργασίας των, διασκεδάζουσι ἀγωνιζόμενοι εἰς τὴν πάλην καὶ εἰς τὸν δρόμον. Γάλλος τις φυσιοδίφης διηγείται, ὅτι εἶδε ποτε

δύο μύρμηκας, ὧν ὁ εἰς ἔφερε τὸν ἕτερον ἐπὶ τῆς ράχους του, ὁ δὲ ἰπτεὺς διὰ μὲν τῶν ἐμπροσθίων του κνημῶν ἐκράτει ἰσχυρῶς ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ τὸν φέροντα αὐτόν, διὰ δὲ τῶν ὀπισθίων του κνημῶν περιεσφιγγε τὸ σῶμά του. Ἐν τούτοις, ἀν καὶ δὲν δυνάμεθα ἐκ τούτου καὶ μόνου τοῦ παραδείγματος νὰ παραδεχθῶμεν τὴν ἰπτευτικὴν γνωστὴν παρὰ τοῖς μύρμηξι, ἀναμφίβηλον εἶνε ὅπως ὅποτε, ὅτι οἱ μύρμηκες ἔχουσι ἀγῶνας.

„Ἡμέραν τινὰ, διηγείται ἡμῖν ἀξιόπιστός τις παρατηρητὴς, ὁ Huber, ἐπλησίαια τὴν φωλεὰν δασυβίων μυρμηκῶν, ἥτις ἦτον ἐκτεθειμένη εἰς τὰς ἡλιακὰς ἀκτίνας καὶ προσφυλάσσειτο κατὰ τοῦ βορείου ἀνέμου. Πολυάριθμοι μύρμηκες ἔτρεχον τῆδε κάκεισε ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς φωλεᾶς καὶ ἐφαίνοντο ἐντροφῶντες ἐν τῇ μετρίᾳ καὶ ἡπιᾷ θερμοκρασίᾳ. Οὐδαίς ἐξ αὐτῶν ἐκνεῖτο ὅπως ἐργασθῆ, ὅτε δὲ ἐξήτασα εἰς τί ἄρα γε ἐνησχολοῦντο, παρετήρησα τὸν ἕνα πλησιάζοντα εἰς τὸν ἄλλον, τὰς κεραίας των κινουμένας μετὰ καταπληκτικῆς ταχύτητος καὶ ἐλαφροῦς παιούσας ἐν τῷ μεταξὺ τὰς παρειᾶς τῶν ἄλλων μυρμηκῶν. Μετὰ τὰς προεξαγωγικὰς ταύτας χειρονομίας, αἵτινες ὁμοίαζον μὲ θωπείας, εἶδον αὐτοὺς κατὰ ζεύγη ἀνορθωμένους ἐπὶ τῶν ὀπισθίων σκελῶν καὶ ἀμοιβαίως συλλαμβανόμενους εἶτε ἀπὸ ἐνὸς σκέλους εἶτε ἀπὸ μιᾶς κεραίας, ἀμέσως κατόπιν ἀπαλλασσομένων, ἵνα μετὰ μικρὸν ἐπαναλάβωσι τὴν προσβολήν. Ἐπέπιπτον κατ' ἀλλήλων ὀρηκτικῶς, περιεπλέκοντο καὶ ἀμφότεροι κατέπιπτον ἐκτάδην, εἶτα οἱ πεσόντες ἀνηγείροντο ταχέως καὶ ἐξεδικούντο, χωρὶς ἐν τούτοις οὐδεμίαν ἀπὸ προσγίνηται σπουδαία βλάβη ἢ τραῦμα εἰς τοὺς ἐναντίους, διότι δὲν ἐκράτουν αὐτοὺς μετὰ τόσης ἰσχυρογναμωσύνης, μετ' ὅσης συνειθίζουσι νὰ προσβάλλωσιν αὐτοὺς κατὰ τοὺς ἀληθεῖς αὐτῶν ἀγῶνας. Ἄφινον ἐκείνους, οὗς κατὰ πρῶτον συνελάμβανον, ἀμέσως ἐλευθέρους καὶ προσεπάθουν ἄλλους νὰ συλλάβωσιν. Εἶδον μάλιστα καὶ τινὰς ἐξ αὐτῶν τόσο

ζωηροὺς ἐν ταῖς ἀσκήσεσι ταύταις, ὥστε πολλοὺς ἐργάτας μύρμηκας κατεδίδονον τὸν ἕνα μετὰ τὸν ἄλλον καὶ ἐπάλοιον μετ' αὐτῶν ἐπὶ τινὰς στιγμὰς, τότε δὲ μόνον ἐλάμβανεν ἢ ψευδῆ μάχη πέρας, ὅτε οἱ ἀτολμώτεροι καὶ ἥττον ζωηροὶ κατέρβουν μετὰ τὴν πῶσιν τοῦ ἀντιπάλου των νὰ διαφύγῃσι καὶ νὰ κρυφθῶσιν ἐν τινι τῶν ὑπερφῶν.

Συνήθως βλέπει τις καὶ ἕνα ἐκ τῶν μυρμηκῶν τούτων κρατοῦντα διὰ τῶν ὀδόντων του ἕτερον μύρμηκα τοῦ αὐτοῦ γένους καὶ τῆς αὐτῆς οἰκογενείας, καὶ τρέχοντα μετὰ τοῦ βάρους τούτου τῆδε κάκεισε, ἀφ' οὗ δὲ τὸν βαστάξῃ ἐπὶ τινὰ χρόνον, νὰ τὸν ἀφίη ἄλλῃ φιλικῶς κατὰ γῆς ἀβλαβῆ.

Ὅμοιās διασκεδάσεις εὐρίσκομεν καὶ παρὰ διαφόροις ἄλλοις ἐντόμοις. Οὕτως οἱ πηδῶντες κᾶνθαροι ἀνέπτυσαν τὸ ἄλμα εἰς βαθμὸν προκαλοῦντα τὴν ἐκπληξίν ἡμῶν, βλέποντες δὲ τὴν ἐπιτηδείτητα τῶν χορευτῶν καὶ χορευτριάων, πρῶτες νὰ ὁμολογῶμεν, ὅτι τὰ ἰπτάμενα φαιδρὰ ταῦτα σμῆνη πολὺ ὑπερέβησαν τὸν ἀνθρώπον καὶ τὰ ἄλλα ἐπὶ τοῦ ἡμετέρου πλανήτου ἐμφυα ὄντα εἰς τὴν ὀρηκτικὴν τέχνην.

Συνηθέστατον παράδειγμα τούτου βλέπομεν εἰς τοὺς ἐναερίους χοροὺς τῶν κωνόπων καὶ τῶν ἄλλων ἐντόμων. Οἱ χοροὶ οὗτοι δὲν γίνονται μόνον διαρκούσας τοῦ θέρος, ἀλλὰ καὶ κατ' αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς πρώτους τοῦ ἔαρος μήνας καὶ κατ' αὐτὸν προσέτι τὸν χειμῶνα εἰς μέρη μὴ ἐκτεθειμένα εἰς τὴν ἐπιρροὴν τῆς χειμερινῆς ἀτμοσφαιρας. Τότε βλέπει τις αὐτοὺς σμῆνηδὸν περιπταμένους ἐν τινι γωνίᾳ, ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ ἡλίου φωτιζομένη, ἐν ᾗ τὸ ἔδαφος εἶνε κεκαλυμμένον ὑπὸ στρώματος χιόνος. Ἐν τούτοις, ὅταν ἡ ἀτμοσφαῖρα ἦνε θερμῆ, οἱ κωνοπέες προτιμῶσι τὸ τέλος τῆς ἡμέρας, τότε δὲ βλέπει τις τὰ ζωῦφια ταῦτα ἀδιακόπως ἐξακολουθοῦντα νὰ χορεύωσι, μέχρις οὗ ὁ ὀφθαλμὸς δὲν δύναται πλέον νὰ διακρίνῃ αὐτὰ ἐν τῷ ἀμυδρῷ φωτὶ τοῦ δύνοντος ἡλίου.

Κατὰ τὰς διαχύσεις ταύτας δέον ἐν πρώτοις νὰ θαυμάσωμεν τὴν μεγάλην δευδέρκειαν τῶν κωνόπων, εἶτα καὶ τὴν ἀπαραμύλλου αὐτῶν ἐλαφρότητα, εὐστροφίαν καὶ δεξιότητα περὶ τὰς κινήσεις, ὥστε διαρκούσης τῆς ὀρηκσεως καὶ παρ' ἄλην τὴν ταχύτητα, μετ' ἥς περιπέτονται, νὰ μὴ συγκρούονται καὶ πάντοτε νὰ διαφεύγῃσιν ἀλλήλους.

Τὶ ἄρα γε ἐκτὸς τοῦ αἰσθηματος ἐκείνου τῆς εὐθυμίας καὶ ἀπολαύσεως, τοῦ κατέχοντος τὰ πρόβατα, ὅταν ταῦτα παίζουσι, σκιρτῶσι καὶ διώκωσιν ἀλλήλα ἐν τοῖς ἀγροῖς, δύναται νὰ ὄβῃ τοὺς κωνοπάς εἰς τοὺς κατὰ τὸν ἀνωτέρω ἐκτεθέντα τρόπον γινόμενους ἐναερίους χοροὺς των, ἀδυνατοῦμεν ἐνταῦθα νὰ τὸ ὀρίσωμεν, διότι πιθανῶς εἶνε ἀνεξήγητον.

Ἀλλ' οὐχὶ μόνον εἰς τὸν ἀέρα χορεύουσι τὰ διάφορα τῶν ἐντόμων εἶδη· τὸν θαυμασμὸν ἡμῶν προκαλοῦσι καὶ διὰ τῶν ἄλλων αὐτῶν κινήσεων ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῶν ὑδάτων.

Ἐνταῦθα ἀνάγονται πρὸ πάντων αἱ ὑδροκαυθαρίδες καὶ ἐν τούτων πάλιν τὸ λεγόμενον εἶδος τῶν γυρίνων προκαλεῖ τὸν θαυμασμὸν παντός παρατηρητοῦ διὰ τῆς ἐκτάκτου δεξιότητος αὐτοῦ εἰς τὸ ὀρηγεσθαι. Ἡ λεία καὶ ὀμαλὴ τῶν ὑδάτων ἐπιφάνεια εἶνε τὸ πεδίον, ἐφ' οὗ τὸ χάριεν τοῦτο ζωῦφον διαρκούσας τοῦ θέρους παρουσιάζεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἡμῶν, ὅταν δ' ἐπέλθῃ τὸ φθινόπωρον ἀποχωρεῖ ἐξ αὐτοῦ, ἀναπαύεται καθ' ὅλον τὸν χειμῶνα ἐντὸς τῆς ἴλιος τοῦ ἐλάδους πύθμενος, ἐξυπνά ἅμα ὡς ἐπέλθῃ τὸ ἔαρ καὶ ἀνέρχεται εἰς τὴν ἐπιφάνειαν, ὅπως ἀρχίσῃ ἐκ νέου τὰς θερύνας αὐτοῦ διασκεδάσεις. Τὰ ζωῦφια ταῦτα ἀνὰ δέκα ἢ δώδεκα συνέρχονται ἐπὶ τὸ αὐτὸ παρὰ τὴν ὄχθην, ἐνθα τὸ

ὑδωρ ἐξαιρέτως ἤρεμετ', καὶ ἐνταῦθα περιδινούνται εἰρηνικῶς, ἕκαστον ἐντὸς ἰδίου κύκλου καὶ ἀνευ φαινομένου τινὸς σκοποῦ ἀπὸ πρώτας μέχρις ἐσπέρας μετὰ μεγάλης ζωηρότητος καὶ ταχύτητος, αἱ δὲ κινήσεις των ἐπὶ τοῦ ὑδατος εἶνε τόσο ἐλαφραὶ, ὥστε προξενοῦσιν ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας του ἐλαφροῦς τινὰς μόνον καὶ ἀμέσως ἐξαφανιζόμενους κύκλους. Ἐνίοτε ἀναπαύονται ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ ὑδατος ὡσεὶ ἐκ τοῦ χοροῦ ἀποκαμόντα καὶ θέλοντα ν' ἀπολαύσωσι τὴν εὐεργετικὴν ἐπενέργειαν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, ἀλλ' ἐν τὴν πλησίασῃ εἰς αὐτὰ, ἐν τῷ ἅμα ἀνεγείρονται καὶ ἀρχίζουσιν αὐθις τὴν προτέραν αὐτῶν κίνησιν. Ἐπειδὴ δὲ εἶνε λίαν εὐκωνώνητα, σπανίως βλέπει τις αὐτὰ μόνα, ἀλλὰ πάντοτε εἰς μεγάλους ὄμιλους συνηνωμένα. Ἔλος τι παρέχει συνήθως ἐπαρκῆ χῶρον εἰς πολλὰς τοιαύτας συναστροφὰς, αἵτινες ὅμως δὲν συνεννοῦνται μετ' ἀλλήλων, οὐδὲ περιέρχονται εἰς ἐρίδας, ἀλλ' ἐκτελοῦσι τὰς κυκλοτερεῖς κινήσεις των ἐκάστη ἐντὸς τῆς ἰδίας περιοχῆς. Ἐὰν δοκιμάσῃ τις νὰ συλλάβῃ τοὺς γυρίνους διὰ δικτύου, βυθίζονται μετὰ ταχύτητος ἀστραπῆς εἰς τὸ ὕδωρ καὶ διασκορπίζονται ὑπ' αὐτό, ἀφ' οὗ δὲ παρέλθῃ ὁ κίνδυνος, ἀναφαίνονται πάλιν καὶ ἐπαναλαμβάνουσι τὸν κυκλικὸν χορὸν των.

Πρὸς τὴν κατὰ τὰς κινήσεις ταύτας ταχύτητα τῶν γυρίνων, ἄς, ὡς φαίνεται, ἐπιχειροῦσιν οὗτοι ὅπως ἀπολαύσωσι τὴν ζωογόνον ἐπενέργειαν τῶν ἡλιακῶν ἀκτίνων, δύναται νὰ παραβληθῇ μόνον ἡ κατάδυσις αὐτῶν καθ' ἕνα στιγμὴν πλησίασῃ ἐχθρὸς τις. Ἡ δευδέρκεια αὐτῶν εἶνε καταπληκτικὴ καὶ δύναται νὰ θεωρηθῆ ὡς ἐν τῶν λαμπροτάτων καὶ γνωστῶν ἡμῖν παραδειγμάτων τῆς θείας Προνοίας.

Τὰ ζῦφια τῆς ξηρᾶς δὲν ἔχουσι καλὴν ὄρασιν ὑπο τὸ ὕδωρ, ὁμοίως καὶ τὰ ὑδρόβια ἀτελῶς βλέπουσιν ἐν τῇ ἀτμοσφαιρᾳ, ζῦφον δὲ τι, τοῦ ὁποίου ὁ ὀφθαλμὸς δύναται νὰ βλέπῃ καὶ ἐν τῷ ὕδατι καὶ ἐν τῷ ἀέρι, ἕνεκα τῆς μεγάλης διαφορᾶς τῶν θλαστικῶν μέσων δὲν ἡμπορεῖ παρὰ νὰ ἔχῃ ἀτελεῖ ὄρασιν εἰς ἀμφότερα τὰ στοιχεῖα. Ἀλλ' ὁ μικρὸς γυρίνος, ἵνα ἦνε ἀπηλλαγμένος τῆς ἀτελείας ταύτης, ἔχει δύο ζεύγη ὀφθαλμῶν, ὧν τὸ μὲν κεῖται εἰς τὸ ἀνωτέρον τοῦ μετώπου μέρος καὶ χρησιμεύει εἰς τὴν ἐν τῷ ἀέρι ὄρασιν, τὸ δὲ ἀκριβῶς κάτωθεν τοῦ πρώτου ζεύγους, ἀφ' οὗ χωρίζεται μόνον διὰ λεπτῆς τινος μεμβράνης, καὶ εἶνε ὀρισμένον νὰ βλέπῃ ὑπὸ τὸ ὕδωρ. Ἐπειδὴ δὲ τὸ σῶμα τοῦ ζῦφου μόνον κατὰ τὸ ἡμισυ εὐρίσκειται ἐντὸς τοῦ ὑδατος, τὸ τελευταῖον ζεύγος τῶν ὀφθαλμῶν εἶνε χρησιμώτατον αὐτῷ, διότι τὸ προειδοποιεῖ τὴν προσέγγισιν ὑδροβίου ἐχθροῦ, ἐν ᾗ τὸ πρῶτον τῷ ἀναγγέλλει τὰς ἐπιβουλάς ἐχθρῶν ζώων ἐξω τοῦ ὑδατος. Οὐχ ἥττον ἀξιοθαύμαστος εἶνε καὶ ἡ κατασκευὴ τῶν ὀπισθίων σκελῶν, τῶν ὀρισμένων πρὸς νῆξιν διὰ τὸ πλάτος καὶ τὴν ἐλαστικότητα αὐτῶν, ἐν ᾗ οἱ πρόσθιοι πόδες χρησιμεύουσιν ὡς χεῖρες πρὸς σύλληψιν τῆς τροφῆς τοῦ ζῦφου. Συγχρόνως φέρει δύο πτέρυγας, δι' ὧν, ἐν ἢ περιπτώσει το ὑδωρ τῆς γεννητείας λίμνης κατὰ τὸ θέρος ἐξηγμίζετο καὶ καθίστα ἀδύνατον τὴν αὐτοῦ διαιωνίαν του, ἐκδόλως δύναται νὰ μεταβῇ εἰς ἄλλο ἔλος.

Τὶς δὲν εἶδε πολλὰκις τὰς χρυσαλλίδας ἀνὰ δύο, ἀνὰ τρεῖς ἢ καὶ πλειοτέρας νὰ καταδιώκωσιν ἀλλήλας περιπτάμεναι; Καὶ θὰ ἔχωμεν ἄρα γε ἄδικον, ἐν τὰς καταδιώξεις ταύτας χαρακτηρίσωμεν ὡς ἀψιμαχίας; Αἱ κοινὰ λευκαὶ χρυσαλλίδες εἶνε λίαν φιλέριδες καὶ ἰσχυρογναμῶνως ἀποδιώκουσι πάντοτε ἐκ τῆς γειτονίας των πάντα ξένον ἐπισκέπτην. Βλέπομεν τὴν μίαν κατόπιν τῆς ἄλλης ὑφουμένην εἰς τὸν ἀέρα καὶ ἔτομον εἰς πάλην, εὐς ὅτου ἀγρυπνόν τι

πτηγόν παρατήρησι, συλλάβη και καταβροχθίση αὐτάς. Ἐπίσης ζηλότοπος και ἐριστικός εἶνε και ὁ μικρός κίοναυς ἄργος, ὃν ὅλοι γινώσκουσι και θαυμάζουσι. Ὅταν εὐρίσκηται εἰς τὴν ἀκμὴν τῆς δυνάμεώς του οὐδεὶς τῶν ὁμοίων του δύναται ἀτιμωρητὴ νὰ τον ἀντικρύσῃ ἢ νὰ πλησιάσῃ εἰς ἀνθος, ἐφ' οὗ αὐτὸς κἀθηται. Ἰπάρχει ὅμως και ἕτερον τι εἶδος χρυσαλλίδων, ὁ πυραύστης, ἐξ ἰσου ὠραῖον, ἀλλ' ἐριστικώτερον τοῦ προηγουμένου, τὸ ὅποσον κἀθηται ὁμοίως ἐπὶ τῶν αὐτῶν ἀνθέων. Ὅσακις τὰ μικρὰ ταῦτα πλάσματα ἔλθωσι πλησίον ἀλλήλων, βλέπει τις αὐτὰ ἀμέσως ἐπιτιθέμενα κατ' ἀλλήλων και τυπτόμενα ἀμοιβαίως διὰ τῶν πτερύγων, ἕως ὅτου τὸ ἐν ἐγκαταλίπη τὸ πεδίον τοῦ ἀγῶνος, μεθ' ὃ ὁ νικητὴς θριαμβευτικῶς ἐπανακάμπτεται εἰς τὴν θέσιν, ἣν εἶχεν ἀφήσει. Ἐάν πάλιν ὁ ἐχθρὸς πλησιάσῃ, ἀνανεύσεται αὐθις ὁ ἀγὼν, ἐκτός ἐάν νέφος τι καλύψῃ τὸν ἥλιον ἢ πνεύσῃ ψυχρὸς ἀνεμὸς, ὅτε καταπαύει ὁ ζῆλός των και διακόπτεται ἡ πάλη.

Ἐν τούτοις αἱ ἀφμαχίαι αὐτῶν χρυσαλλίδων δὲν

προκαλοῦνται πάντοτε ἐκ ζηλοτυπίας ἢ ἀλλης τινὸς πρὸς ἐριδα ἀφορμῆς, ἀλλὰ μάλλον ἐκ ζωηρᾶς εὐθυμίας και ἀγάπης πρὸς τὸ παίξιν. Πάντες βλέπομεν αὐτάς ὅτε μὲν πετώσας ὕψηλά, ὅτε δὲ κατερχομένας καθέτως, ἄλλοτε κλιμακῆδὸν περιπταμένας κύκλω ἀλλήλων, καθ' ὃν τρόπον και αἱ νεαραὶ γαλαῖ ἢ τὰ κυνάρια σιρτώσι και διώκουσιν ἀλλήλα. Ἐάν αἱ ἐν λόγῳ κινήσεις προήρχοντο ἐκ φθόνου και ζηλοτυπίας, αἱ χρυσαλλίδες θὰ ἠγωνίζοντο πάντοτε ἀνά δύο, θὰ ἐμονομάχουν δηλαδὴ, ἀλλ' ἐν τούτοις οὐχι σπανίως βλέπομεν τρεῖς ἢ και πλειότερας χρυσαλλίδας μαχομένας και ἐκάστην ἐξ αὐτῶν ἐπιτιθεμένην κατὰ τῆς ἀλλης χωρὶς ὅμως νὰ κατενέγκῃ κατ' αὐτῆς ἀληθῆ κτυπήματα.

Ὅμοίους ἀγῶνας, παιδιάς κτλ. δυνάμεθα νὰ παρατηρήσωμεν και εἰς πολλὰ ἄλλα ἔντομα, ἔτι ἀφανέστερα τῶν χρυσαλλίδων και τῶν μυρμηκῶν, περὶ τούτων δὲ, ὡς και περὶ ἄλλων ἀξιοσημειωτῶν φαινομένων τοῦ βίου τῶν ἔντομων, θέλομεν εἶπῃ τὰ δέοντα ἐς ἄλλοτε.

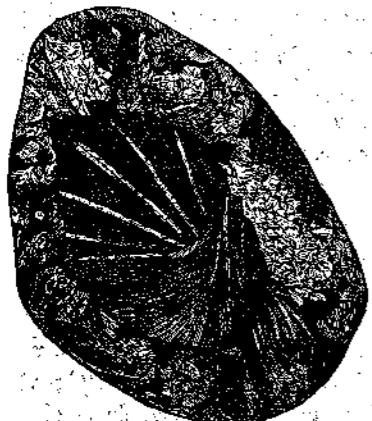
IXNEYMON.

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΣΧΗΜΑΤΙΣΜΟΥ ΤΩΝ ΜΕΤΕΩΡΙΤΩΝ.

(συνέχεια).

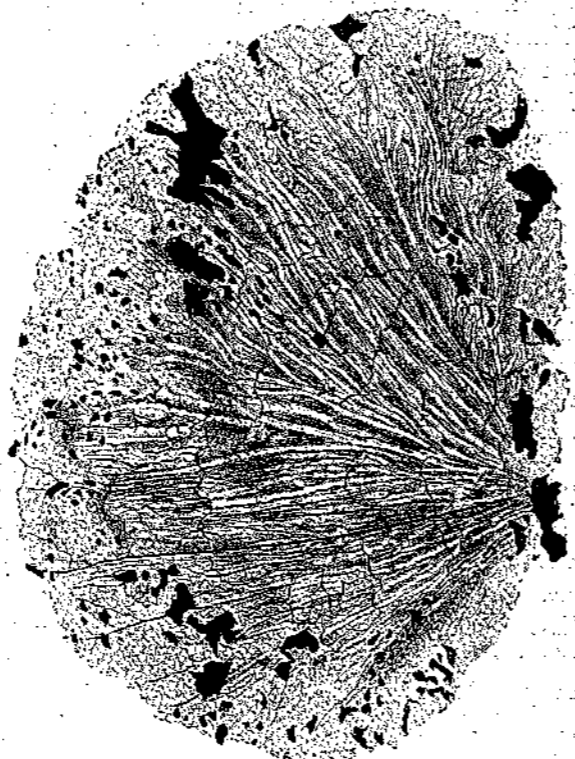
Διὰ πολλῆς και ἐμβριθοῦς μελέτης καθάρθωσαν ν' ἀποδείξωσιν, ὅτι τὰ σφαιρίδια ταῦτα τῶν χονδριτῶν συνίστανται ἐκ μικρῶν βραβδίων, κιονίσκων ἢ ἐλασματίων, τὰ ὅποια ἀκτινοειδῶς ἐκπέμπονται ἐκ τινος σημείου μη κειμένου ἐν τῷ κέντρῳ ἀλλ' ἐγγὺς τῆς περιφέρειας τοῦ σφαιροειδοῦς σφαιρίου. Εὐρέθησαν βεβαίως και σφαιρία, ἐν οἷς ὠφθησαν πολλα τριαῦτα ἀκτινοβόλια σημεῖα, — γενικῶς ὅμως ταῦτα ἦσαν πολὺ σπάνια. Ἐν τούτοις ἐν τῇ ἐκκεντρικῇ ταύτῃ διατάξει τῶν στοιχείων παρατηρήθη ἡ μεγίστη ποικιλία εἰς τὴν διάπλασιν αὐτῶν τούτων, διότι σφαιρία τινὰ, και ἰδίᾳ τὰ ἐλάχιστα, ἐφαίνοντο ἀποτελούμενα καθ' ὅλοκληρίαν ἐκ κωνοειδοῦς ὕλης, ἣν οὐδὲ τὰ ἰσχυρότερα μικροσκοπία ἠδυνήθησαν ν' ἀναλύσωσι, ἀλλὰ

εἰςχωρεῖ ἡ σκοτεινὴ τῆς περιφέρειας διη. Ἐνεκα λοιπὸν τῆς ἰδιορρυθμίου ταύτης κατατάξεως τῶν στοιχείων ἐκάστου σφαιρίου αἱ εἰκόνες, ἀς κατὰ τὴν διατομὴν και λέπτυνσιν αὐτῶν ἀπολαμβάνομεν, εἶνε πάντοτε διάφοροι. Ὅστω π. χ. ἐάν διατάμωμεν μόνον τὴν περιφέρειαν, συναποκοπῶσι δὲ μόνον αἱ τελευταῖαι αἰχμαὶ τῶν λεπτῶν ἔκρων τῶν ἐλασματίων, θὰ ἴδωμεν

Σχημ. 1.

πάλιν ἐδεδείκνυτο ἐλαφρᾶς τινὰς βραβδώσεις, ἐν ἧ οὐκ ὀλίγα ἀπετελοῦντο κυρίως ἐκ σχετικῶς παχέων κιονίσκων, ἢ ἡμετέρα δὲ εἰκῶν (Σχημ. 1) δεικνύει ἐν διατομῇ λεπτὸν φύλλον χονδριτῶν ἐκ Κωνοειδοῦς, ἐνθα παρίστανται αἱ ἀκτινοειδῶς ἐκπεμπόμεναι βραβδοὶ και οἱ πανταχόθεν τὸ φύλλον περιβάλλοντες κρύσταλλοι.

Σχημ. 2.

Σπανίως τὰ βραβδία ἢ ἐλασματία ταῦτα εἶνε ἀπλᾶ και ἴσου πάχους ἀπὸ τοῦ σημείου, ὅπουθεν προεκπέμπονται, μέχρι τῆς περιφέρειας, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον φαίνονται διακλαδούμενα εἰς ὀξείας γωνίας και

πολλαπλασιαζόμενα καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις, ἕως οὗ φθάσωσιν εἰς τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ σφαιρίου, οὗσαν πάντοτε σχεδὸν ἀνώμαλον, και ἀμέσως διακρινόμενην ἀπὸ τῆς περικυκλώσεως αὐτὴν κρυσταλλώδους ἢ κωνοειδοῦς μάζης, ἣτις πληροῖ τὸς μετὰ τῶν διαφόρων σφαιρίων διακένους χώρους. Πολλάκις ἐν τῇ περιβολῇ ταύτῃ φαίνονται μεταλλικὰ και ὑπὸ τὸ μικροσκοπικὸν ἔνεκα τῆς ἀπολύτου ἀδιαφανείας των σκοτεινὰ φαινόμενα λέπτη, ἀφ' ὧν ἐκτείνονται ἀνά μέσον τῶν ἐλασματίων προεκβολαί, οὕτως ὥστε ταῦτα φαίνονται περικλυπτόμενα ὑπὸ λεπτοτάτης και μελαίνης τινὸς ὕλης. Αὐτὰ τὰ ἐλασματία συνίστανται ἐξ ὀρυκτοῦ, χρωμάτος ὑδατιδοῦς ἢ κερτινωποῦ, θυσκόλιος διαλυομένου και ἐντός ζέοντων ἀκόμη και πικρῶν ὀξέων. Ἡ ἐπιφάνεια ὅμως τῆς διαγωγῆς ταύτης ὕλης οὐδέποτε εἶνε ὁμαλὴ, ἀλλὰ τραχέα, πορώδης και διασκαμμένη, τὰ δ' ἐλασματία πολλαχού ἐγκαρσίως διασπασμένα εἰς ὅλα ὅμως ταῦτα τὰ διάκενα, τὰς ὁπὰς και τὰς ἀνωμαλίας

πρὸ ἡμῶν μικροῦς μόνον και γωνιώδεις χώρους, ἐάν δὲ διατάμωμεν σφαιρίον τι ἐγκαρσίως ἐγγὺς τοῦ σημείου τῆς ἀκτινοβολήσεως, βλέπομεν μεγαλύτερα και κρυσταλλοειδῆ σχήματα. Ἐάν δὲ ἡ διατομὴ συμπίσῃ μετὰ τῆς ἐπιφανείας τῆς ἀκτινοβολίας, τότε φαίνεται τὸ ἕλον ὡς δεικνύει ἡ παρατιθεμένη εἰκὼν τοῦ Vouillé (Σχημ. 2).

Ἡ λεπτότης ὅμως και ἡ διὰ φλοιοῦ περιβολὴ τῶν ἐλασματίων προ-

ΟΔΟΣ ΑΠΠΙΑ ΠΑΡΑ ΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑΝ ΡΩΜΗΝ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ ΕΞ ΕΣΠΕΡΙΑΣ.

πεθάνει ο ευγενέστερος επί των της Ελλάδος φίλος, ο άμισθος ήμων προστάτης, ο ένθουσιωδέστερος της σημαίας και του Κανάρη μας ψάλτης, ο μέγας της Γαλλίας ποιητής Βίκτωρ Ουγώ. Καθ' ήν στιγμήν γράφω την παρούσαν μου άπασα ή Γαλλία και πάς λόγος της γής μας κάτοιμος αισθάνεται το μέγεθος της άπωλείας.

Ίσως ούδέποτε ο θάνατος αντιπροσώπου των γραμμάτων καθίσχυσε τόσον πάσης περιπάαν άλλον διακριτής, όσον ή αφηρόνια έλευσις του φασινοτόρου των χρόνων ήμων αστέρος, του μεγάλου της Γαλλίας ποιητού, του ένθουσιώδους και ευγενούς φιλέλληγου Βικτωρος Ουγώ. Ολόκληρον ένδος γονυπετέ ήν άπαρμόνητον πρό του νεκρού γέροντος, όστις από παιδιών έπι έξήκοντα ήδη έτη διά σπανίας ποιητικής δυνάμεως ήρμήνευσε πΰσαν θλίψιν ή ευφροσύνην της ίδιας πατρίδος ή και όλης της ανθρωπότητος. Πάσης δ' αποχώσεως δημοσιογραφικά φύλλα μεταδίδουσι λεπτομεροστάτας ειδήσεις περί της έφ' ήλην ήδη έβδόμαδα παρασκευαζόμενης κηδείας. Και εν αυτή ή Γερμανία, ήν ο μέγας ποιητής διά φοβερών άρών έπίκρανε πρό δεκαπενταετίας, λησιμονήεις επί στιγμήν ο Γάλλος λατρεύεται ο σκηπτύχους Ποιητής.

Ίποθέτω ότι πλείστα κατά τάς ήμέρας ταύτας ανέγνωσας του ποιητού βιογραφίας, φαβουμένη δε άσκατον περιττολογίαν περιορίζουσαι εις την άνακοίνωσιν όλίγων τινών περι του θανάτου αυτού ειδήσεων, άλλινας σφραουδούν εν πάση πάσης γής εφημερίδι. Και πρώτον ο εν Παρισίοις Σύλλογος των λογίων προσεκάλεσε διά λαμπρού άρθρου του Ίουλιου Κλαρετή της Γαλλίας πρός ένδικόν έφανον υπέρ μνημείου του Ουγώ. Έν ή Γερουσία άπεφασίσθη όπως το θρόνον, έφ' ου έκάθητο ο Ουγώ εν ή άλδοουα των Συναδριάσεων, μείνη πάντοτε κενόν εν τιμητική και περιβεβαίωθεσία προς αιώνα άνάμνησιν. Όλα τα χειρόγραφα των έργων, άπαντα έδημοσιεύθησαν ως και των άνεκδοτών κληροδοτούνται διά της διαθήκης του ποιητού ή Έθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας. Εύρίσκοντα δε ταύτα έντός μεγάλου έριμαρίου εν τώ κοιτώνι του ποιητού, όστις έφερε πάντοτε μεθ' έαυτού την κλεια. Ο μέγας των χρόνων ήμων Συγγραφέας και φίλος του ποιητού Ρενάν έγραφε μεταξυ άλλων εν ή εφημερίδι των Συζητήσεων τά εξής: Οί Ιερείς δεν θα παρακολούθησιν την κηδείαν του Ουγώ. Αν όμως έγω είχον δικαίωμα να φέρω ράσον και επιτραχήλιον, αδιάφορον διά ποίαν θρησκείαν, και με προσεκαλούν να είπω το „τελευταίον χαίρει“ πρός τουτόν άθάνατον, ήθελον ήθει θυμαίμα εις τάς φλόγας και προσφωνήσαι ως εξής: Άδελφοί και αδελφαί, άποτειναιτε πρός τόν ουρανόν τάς θερμότητας προσευχής σας, υπέρ των άνδρών εκείνων, ών το ουρανόν χάρισμα, δέ οβ μνηστούσαι τάς θείας βουλάς, καθιστή περιττήν την έκφώνησιν κοινών φαλιμυθιών“. Ο Άρσένιος Ούσαι εν ή αυτή εφημερίδι έγραψεν: Η φωτοβόλος ψυχή άπέπη. Δεν ήπόστη τάς προσβολάς, αλλά τό φάσμα των ετών, και διά τουτο ουχι τό γήρας, αλλά σύμπλοκος εις έπόνουσεν αυτόν. Άνευ της συμπτώσεως ταύτης ήδύνατο να ζήση πολλά άκόμη έτη διά την Εύρώπην, ής ήτο ο θυμαστός, και διά την Γαλλίαν, ής ήτο ή τιμή.

Ο Βίκτωρ Ουγώ πάντοτε έτήρησε την ιδέαν περί της υπάρξεως του Θεού, άλλ' ίσως άγνοής, ότι ή θρησκευτική αυτού πεποιθήσις αυή πολλάκις έγένετο άφορη ή κομμωμάτων εν μερούς των στενοτάτων φίλων του. Ούτως ήμέραν τινά εις ήλθεν εις την αιδουσαν του όλιου κατάβροχος ο άδεις πράκτωρ του δεάτρου Schoelcher αναφωνών „Εάν ήπρηξε Θεός, ήθελον άρα γε επιτρέψει να βραχίω τόσον;“ εις ταύτα δ' άπήνησεν ο Βίκτωρ Ουγώ άπαλάς „εάν όμως δεν ήπρηξε Θεός, θα εύρισκες άρα γε κατάπαν έδώ τόσον καλήν πυράν;“

Ο ποιητής συνείδηζε να δέχτηται μεν λίαν ευχαρίστως επισκέψεις, αλλά να μη αποδίδη αυτάς ποτέ. Ότε λοιπόν μετά τό 1848 έπρόκειτο να γινή έκλογη προέδρου της Δημοκρατίας, ήλθεν ήμέραν τινά πρός αυτόν ο Ίερώνυμος Ναπολέων και τώ είπεν — „Ο εξαδέλφος μου Δουδοβίτος σάς έπεσεφόρη έχάτως, αλλά δεν σάς εύρε κατ' όικον“ δεν θο τον άντεπισσεφόρητε; — „Όχι άλλως τε γνωρίζετε, ότι έγω εν γένει ουδένα επισκέπτομαι.“ Μετό τινα καιρόν ο Ουγώ μετώφησε, και ότε αυτός ο ίδιος ήσχαλειτο περί την κατάταξιν των επίλων εν τώ νέω του οικηθήτι, ήνοήχη αφηνς ή θύρα και έπαρήν ο Δουδοβίτος Ναπολέων, λέγων „Εισήλθον ένταυθα διά της βίας“. Πράγματι δε ο ποιητής είχε διατάξει τον υπηρέτην του εις ουδένα να επιτρέψη την είσοδον, άλλ' ο Ναπολέων κατ' ουδένα τρόπον ήθέλησε να υποχωρήση. Κατήλθε λοιπόν ο Ουγώ της κλμακος, έφ' ής ανέλθών προσεπάει να άναρτήση επί του τούχου ειδικον τινά, και εν ή στενός τις αυτού φίλος, παρών, ήτομαίετο να άποσυρθη, — „Μείναντε, ανέκραξεν ο ποιητής, δεν έχω μυστικά.“ Έπειδή δε ουδέν κάθισμα ήπρηξεν, ήναγκάσθησαν να καθήσωναι επί κωνοτίου. — Κύριε Βίκτωρ Ουγώ, είπεν ο Βοναπαρτης, ήμεεις είσατε καλός πρός έμέ, άλλ' έπειδή μ' έσυκοφανήσαν, χρεωστού να σάς δώσω εξήγησεις.“ Καί τότε ο ύποψήφιος πρόεδρος συνήψε μετά του Ουγώ τον διάλογον εκείνον, όν ύποψήφιος έπρόκειτο εν ή „Ιστορία ένός έγγλήματος“. Διεβεβαίου δ' εν αυτώ ο Ναπολέων περί των τιμών του προδέσεων, ήνείτο πάν παρανόμιον σχέδιον, — αλλά τά πράγματα απέδειξαν αυτόν άργότερον ψεύστην, μακρά δε έξορία έδίδασκε τον Ουγώ να μη δίδη πίστιν εις βοναπαρτικής ύποσχέσεις. . . . Ότε κατόπι ή Αυτοκράτειρα Εύγενία ανέγνωσε τό „Châtiments“, έρριψεν άργίλους μακράν της τό βιβλίον και ήρώτησε, „Τί λοιπόν έπράξαμεν κατά τουτο του Κυρίου Ουγώ;“ Τήν ήρώτησιν ταύτην μαδών εν ή έξορία του ο Ουγώ, απήνησε „Τί κατ' έμοι έπράξαν; . . . Τήν 2ον Δεκεμβρίου.“

Δραματικός τις ποιητής συνδιελεγέτο ποτε εν Βρυξέλλαις μετά του συγγραφέως της „Παναγίας των Παρισίων“ περί των άλλων έργων του τελευταίου, και έχαρακτήρισεν ως παρακεκοιμισμένον τόλημα, να δελήση να διαιωνίση εν τοίς „Αθλίσις“ του την περιβόητον εκείνην λέξιν του Καυβρών κατά την μάχην του Βατερλώ. „Ηδύνην να πράξω τουτο, υπέλαβεν ο Ουγώ, εις έργον, φέρον τον τίτλον „οι Αθλίαι“, διاتی άκόμη και αυτή ή λέξις αυτή εινε μία των οικτρών και άθλιών της γαλλικής γλώσσης.“

Άγαπής τά λείρια; Και τίς άρα γε δεν ήθελεν άγαπήσαι αυτά, όταν εν πλήρη άκμή άπαστραπτουσιν και τό εύώδη, λευκά ή ύποκυθνα άνθύλλα των ύψουσιν υπέρ τον γλοερόν τάπητα των άγρών; Τό λείριον εινε εν τοίς κήποις εις των πρώτων στολισμών του έπιου και εξακεί έπίτατως εύαρεστον έντύπωσιν επί των οφθαλμών και των οσφραντικών ήμών άργάνων. Δεν εινε άπορον άρα, άν πρό πάντων εν Γαλλία τό άνθος τουτο ήνε λίαν προσφιλέ; διاتی οί Γάλλοι — άρρενες τε και θήλιαις — υπερεροσών, ως οί ίδιοι ισχυρίζονται, όλων των άλλων ετών εν ή αισθήσει του χαρίεντος και κομψού. Όμοίως δεν πρέπει προσέτι να θυμαίξη τις, ότι σχεδόν όλοι οί πύλοι των γαλλίδων κατά την έαρινήν έποχήν εινε κεκαλυμμένοι δι' άνθέων παγαλλιάς, την όποίαν συμβολικώς λέγουσι „πρώτον έρωτα“. Τον „πρώτον έρωτα“ συνοδεύει έπειτα πολλάκις τό πολυγονάτον άνθος του Μαϊου, τό όποτον παρά τώ λαώ έχει την σημασίαν της „επιστροφής της ευτυχίας“. Τό γνωρίζετε και σύ, φιλάττη μου, ότι τα άνθη και οί οφθαλμοί, καιτοι άφνοι, δύνανται να εκφράσωνι πανταχού ιδέας και αισθήματα, έπομένως δεν εινε άρα γε καλλίτερον, άν ο στολισμός των πύλων μας έκτός της κομψότητος αυτού έχη νόημα τι και σημασίαν;

Γνωστόν Σοι εινε, ότι τά χρώματα των ύφασμάτων διά γυναικεία ένδύματα πάντοτε υπήρξαν σπουδαίον άντικείμενον, περί δ συνειρούσθησαν πολλαί γνάμαι και αισθητικά έντυπώσεις. Έν τώ παρόντι π. χ. μέγας γίνεται λόγος περί του χρώματος creme, εν τούτοις όφελιω συγχρότως να ήμολογήσω, ότι άγροώ ύπών τι creme δια της λέξεως ταύτης έννοείται. Όπως δέποτε καθ' όλα τά φαινόμενα τό χρώμα τουτο θα επισκιασθη μεθ' όλίγον διά του „fraise“ και του „bleu électrique“ ήτοι του χρώματος της φράουλας και του κυανού της αστραπή. Άλλά πόσον πεζό φαίνονται τό όνόματα ταύτα άπέναντι των χαρακτηρισμών, ός έδιδον εις τό διά γυναικεία ένδύματα ύφάσματα επί Δουδοβίκου του ΙΔ'. Και αυτό άκόμη τό ήπατόβρον, δ έξωγασημένος Βισμαρκ (Bismarek en colere) δεν δύνανται να αντιπαρβληθη πρός τά πρό δύο έκατονταετηρίδων χρώματα. Κατό τον δοκιμάσαντο περί τοίς συμμοίς συγγραφέα κ. d'Aubigné, κατά την έποχήν του Μολιέρου, του συμμοί ήσαν χρώματα, φέροντα όνόματα ως τά εξής: „δ απονιήσικων πύθνορας“, „δ Ιούδας“, „δ άπωλεσθείς χρόνος“, ή ήχρα“, „δ γελών πύθνορας“, ή ήχρος“, „δ άσθενής Ισπανός“, „τό θανάσιμον άμάρτημα“, ή πνθούσα φίλη“, „δ εξ έρωτος πάσχω“, κτλ. κτλ. Άτυχώς δ ευφυής δ Ώβινέ παρέλειψε να περιγράψη ήμιν τάς διαφόρους αποχωσεις αυτών, όστε μες έμειναν μόνον τά παραξανα ταύτα όνόματα. Κατά την έποχήν εκείνην τά προϊόντα του συμμοί ήσαν ίσως τριτοειδέστερα των σημερινών, ότι δε συνέβαινε μετά των μεταξωτών και έριούχων ύφασμάτων και των χρωμάτων αυτών, τό αυτό έγένετο και ως πρός τό άπειράριθμα είδη των τρυάπτων, διاتی τότε ουχι μόνον αί κυριαί είχαν αυτών άνάγκην, αλλά και οί καθολικοί Ιερείς κατά τάς διαφόρους Ιεροτελεστίας, όστε και τό εξ αυτών κέρδος των έμπορευομένων δεν ήτο εύκαταφρόνητον.

Πέντε δόλοληρα συμρικά ύποδείγματα δύναμαι να Σοι παραδέσω σήμερον, άπαντα άντιπροσωπεύοντα τοίς κομψωτέροις και μύλλον διαδεδομένους συμμοίς της έποχής ταύτης. Καί εν πρώτοις ιδέ την εξ άριστερών πρώτην ειδικον, αποθαύμασον την χάριν αυτης και την ευπρόεπειαν. Ο ήμισυτός ουτός συνίσταται εκ λεπτού, φαίου έριούχου ύφάσματος, εν 16—17 έτών. Η εξ άριστερών τρίτη ειδικον Σοι δίδει έννοιαν ήμισυτρίου, οίος εινε συνήθης κατά τάς εις την πόλιν έξόδους. Τό μεταξυ αυτης και της τελευταίας ειδικόν ύποδειγμα ένδυμασίας εκ Mohair εινε κατάλληλον διά νέας κόρας, 14—16 έτών ήλικίαν έχούσας, ή δε πέμπτη και τελευταία ειδικον παριστάνει και αυή ένδυμα διά την πόλιν εξ άχυροχρόου Voile a jour.

Ός πρός τό σχήμα των ήμισυτρίων του περιπάτου καινοφανές και επικρατέστατον εινε άδιαφιλονεικίτως πλέον τό του άγροτικού λεγομένου ήπανατόν. Η βση ή του άπολικού και πυλωδους τουτο ήμισυτρίον πρός τό κρονονών γίνεται καθ' εκάστην έπισυσητοτέρα, δύσκολον δε μοι φαίνεται να ισχυρισθώ περί αυτου, ότι εινε άπλή παροδική ιδιοτροπία της γυναικείας ματαιότητος.

Και ταύτα μεν περί του ίδιου μας φύλου. Έλθωμεν τώρα και εις τοίς άνδρας, οί όποτοι έπρεπε να ήνε εις ήμάς πρότυπον φρονιμάδας και όδηγοί εις τον κλήση ακανθών τουτον βίον. Αν έρωτήσης έμέ, θα Σοι είπω ότι και αυτοί έγνωσαν παρανόμιον της ματαιότητος, και περί τουτο είμαι καθ' όλοληρίαν πεπεισμένη, άφ' ου και αυτοί οί σχετικώς άπλοότεροι και άπειροτέτεροι νέοι της Γερμανίας κατήνησαν αήμάλιατοι πλέον να σύρονται όπισθεν του άρματος του γαλλικού Σορμου και να επισύρωσι την περιφρόνησιν και τάς πικράς επαλληλές του διαδόχου του γερμανικού θρόνου, όστις, έχθρος άν συστηματικώς παντός γαλιτικου νεωτερισμού, έξέστως εν τινι εκδέσσει τό Βερολίον πικρός λόγους εξέφερε κατά των άνδρικών συμμοί, όστινες εν μερεί μεν προέρχονται κατ' ειθεάν εκ Παρισίων, εν μερεί δε δημιουργούνται υπό της επικρατούσης του ένταυθα άρρενος φύλου. Και πράγματι άν οί νέοι, οί ειςαγαγόντες εις Γερμανίαν τον έρυνδρόν λαμοιδήτην, τό άνδρικά φέλια, τό ριπίδια κτλ. ήκουον τοίς δικτυκούς λόγους του και έβλεπον την περιφρόνησιν, μεθ' ής ο εύγενής τώ όντι προήκη ήμίλει περί του πιθρκισμού τουτο πρός πάν ότι εκ Γαλλίας κατάγεται. ουδέποτε θα έτόλμων επιδεικτικώς να παρουσιάζονται εν άλλοκόπω περιβολή εις σεννάς και άνεπτυχόμενας συναστροφές επί τώ σκοπώ, όπως δι' αυτης επιβληθήσαν εν αυταίς.

Έν τινι των προηγουμένων μου επιστολών, γράφουσί Σοι περί της κομμώσεως των προτόνων μας, έλεγον ότι κανών κατ' αυτώ ήτο να κείρωσιν την κόμην. Έξαιρέσεις του κανόνος τουτο βαβαίως υπήρχον, ήδύνατο δε ν' άνεύρη τις αυτάς μεταξυ των κομμωομένων έκείνων νεανιών, οί όποτοι, μη διαφέροντες κατά τουτο των σημερινών, προσεπάθον να προσελκύσωσι την προσοχήν των άλλων διά της ένδυμασίας και τώ καλλωπισμού των, ως παρ. χάριν μεταξυ άλλων και περί του Άλμυθαδου διηγούνται, ότι περπάτοι εις τοίς δρόμοις έχων την κόμην μακράν και εις πικρούς πλοκάμους μέχρι των ώμων καταπίπτουσαν. Έκτός αυτου και πολλοί Φιλόσοφοι προσεπάθον δι' όμοιάς κομμώσεως να διατηρήσωσι την άνάμνησιν εις τοίς παλαιούς έκείνους και άφελεστέρους χρόνους.

Μετ' ής προσοχής και φροντίδος έπιμελειέτο ο άρχαίος Έλλην και τον πάγονό του. Τό κουρέον μετά του ψυάουρο ιδιοκτητού του ήτον ήδη κατά την άρχαίσητα ου μόνον ο τόπος, εν ή συνήθροίζοντο άπαντες, όσοι έπικαλούντο την τέχνην του κουρέως, όπως καταστήσωνι κομψήν την κόμην και τον πάγονά των, ξυρισθήσαι, καθαρίστων τοίς όνυχας και άπαμακρύνωνται από τοίς δερματός των διάφορα είδεγθη έξοιδήματα και εξαγάγωνται άπ' αυτου τάς περιττάς τρίχας, άλλ' ως και ο Πλούταρχος εν τινι χωρίω των συγγραμμάτων του χαρακτηρίζει αυτό, τό κουρέον ήτο τό άνευ οίνου συμπόσιον, εν ή έλέγοντο και συνεζητούντο δια τά νέα της πόλεως και τά πολιτικά πράγματα του καιρού εκείνου.

Από της έποχής του μεγάλου Άλεξάνδρου έπαισαν ο συμμοίς του να φέρωσι πάγονα βαθών και διαού, άν και πολλαί πολιτείαι επί πολύ άντέστησαν εις τον νεωτερισμόν τουτον. Ο συμμοίς ουτός γεννηθήν. καθ' α διαγονύται, εκ του εξής επικροδίου. Έν ή παρά τά Άρθηλα μάχη έλον φονευθη πολλαί Μακεδόνες, διاتی οί Πέρσαι συλλαμβάνοντες αυτάς από των μακρών πάγωνων έρισπαν κατά γής τοίτο ιδών ο μέγας εκείνος ήρωας της άρχαίσητης, δ Άλέξανδρος, διέταξεν άμέσως διαρκούσης έτι της μάχης ν' αποκοπώνσι οί πάγονες όλων των στρατιωτικών του.

Περί της άμοιβής, ήν ο Γκαίτε άπέναντι των έργων του έλαβεν παρά του εκδότη Κόττα, επικρατούσιν όλιως έσφαλμένοι γνώμαι. Διά της „Εφημερίδος της γερμανικής βιβλιοποιίας“ μανθόνουμε, ότι αυτός μεν ο Γκαίτε έλαβε περί τάς 250,000 φράγκ. οί δε κληρονόμοι του περί τάς 500,000 φράγκων, ήτοι εν συνόλω εν έκατομμύριον φράγκων περίπου. Η πλάνη, ότι ο μέγας ποιητής δι' άπαντα τά έργα του έλαβεν εν συνόλω

μόνον περί τάς 500,000 φράγκ., προήλθεν εκ της άλληλογραφίας μεταξυ Σχολέρου και Κόττα, ένθα εύρισκται έπισυνημμένος λογιμώς τις κλειόμενος εις τό έτος της τελευτής του ποιητού.

Έν τώ έρωλογικώ κήπω της Δρέσδης συνελήθη έχάτως υπηρέτης καταστήματις τινος και παρεδόθη εις την άστονομίαν, διاتی έρριφεν εις τό στόμα του βινόμερο κύνιον πλύνθη φροσφορικών πυρεσίω. Τό ζώνον κατέτιε τά πυρεία χωρίς να αισθανθη βλαβεράν τινά ένεργείαν, μόνον δ' άμέσως μετά την κατάπισιν έδειξεν άπόρεστον διψαν.

Έν έτει 1870 υπήρχον εν Ίταλία 50 τράπεζαι του λαού, αλλά μέχρι τέλους του 1883 ηρέθησαν αττα εις 250, έξ άν 80 άπάχουον εν τάς νοτιάς επαρχίας. Η περιουσία των τραπεζών τουτων κατά τό 1870 συνεποσούτο εις 15 έκατομμύρια, ήδη δε εις 63 έκατομμύρια, εν ή τα κατατεθειμένα κεφάλαια άπ' 63 άνήλθον εις 261 1/2 έκατομ. φράγκων. Είς την σύστασιν τουτων και πρός άμοιβάιν υποστήρηξιν ώρισμένων τραπεζών λαμβάνουσι μέρος μικροί βιομήχανοι, μικρέμποροι και μικροί κτηματία.

Περί της αναπτύξεως των σιδηροδρόμων της γής από του 1879 μέχρι του 1883 μανθόνουμε εκ των νεωστí ύπό του Ίπουργείου των δημοσίων έργων της Γερμανίας εκδοθέντων άρχικών τά ακόλουθα. Τό μήκος των σιδηροδρόμων της ύφελίου από του τέλους του 1879 μέχρι τέλους του 1883 ηρέθη κατά 92,168 χιλόμετρα, ήτοι έκτείνεται εκ συνόλω επί 442,199 χιλόμετρα. Έκ τουτων 182,918 άνήκουσιν εις την Εύρώπην, 224,454 εις την Άμερικην, 18,632 εις την Άσίαν, 5,666 εις την Άφρικην και 10,534 εις την Αυστραλίαν. Έν συγκρίσει πρός τό έτος 1879 ή μεγίστη έπαύσησις έγένετο εν Άμερικη δια 65,335 χιλιομέτρων, ειτα εν Εύραψη δια 18,233, εν Άσία δια 3,566, εν Αυστραλία δια 3,609 και τέλος εν Άφρικη δια 1,166 χιλιομέτρων. Έκ των ευρωπαϊκών κρατών ή Γερμανία έχει τό μέγιστον σιδηροδρομικόν πλέγμα εκ τάσεως 35,810 χιλιομέτρων, ειτα ή Μεγάλη Βρετανία 29,390, ή Γαλλία 29,688, ή Ρωσία 25,121, ή Αυστρο-ουγγαρία 20,598, ή Ίταλία 9,450, ή Ισπανία 8,251, ή Σουηδία 6,400, τό Βέλγιον 4,269. Η από του 1879 αύξησις εινε λίαν διάφορος, διاتی εν μεν τή Έλλάδι ίσοδουμαί πρός 100%ο, εν Νορβηγία 51%ο, εν Πορτογαλία 37%ο, εν Γαλλία 17%ο, εν Ισπανία 15%ο, εν Δανία 14%ο, εν δε τή Γερμανία μόλις 8%ο, εν Βελγίω 6%ο και εν Άγγλία 4%ο. Τό Βέλγιον έχει εν τούτοις τό πικνωτόνον σιδηροδρομικόν δικτυον, διاتی εν τή χώρα ταύτη επί έπιφανείας 100 χιλιομέτρων υπήρχουσι σιδηροδρομικά γραμμά 14 χιλιομέτρ. Έν συγκρίσει δε πρός τον πληθυσμόν ή Σουηδία έχει πλείονας σιδηροδρόμους παρ' όλα τά λοιπά της Ευρώπης κράτη, καθότι επί 10,000 κατοίκων αναλογούσιν εκεί 14 χιλίαι, εν Γερμανία δε και Γαλλία μόνον 7 χιλίαι. Τό σύνολον των κεφαλαίων, δι' ήζους τοίς σιδηροδρόμοις της γής ύπολογίζεται υπέρ τά 95 δικεκατομμύρια μαρκών.

Τάς δύο του παρόντος φυλλαδίου ειδικον, την άληθινήν του περιώνμου Τούμαν Καλλονήν και την λαμπράν της άρχαίας Ρώμης Άππιαν όδόν, ής την σημερινήν κατάστασιν μετά μεταλλοποιήσεως τινος έπισκοδίου γνωρίζεις ήδη, άφήνω εις την απηλήν κρίσιν Σου. Τόν χώρον της περί τουτων ένταυθα πολυλογίας μου κατέχει ή όπισθεν ματαιοτάτων διαστάσεων συμρικη ειδικον, ήν άλλως — όφελεις επί τέλους να τό ήμολογήσης — άντι πάσης δυσίας προτιμή.

f αιώνας Σή

ΜΑΤΑΙΟΤΗΣ ΠΕΡΙΕΡΓΟΥ.

— 96 —

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ. — κ. Ο. Φ. εις Πόρτ-Σαίτ. Έχετε επιστολήν μας. — κ. Α. Χ. Φ. εις Βελγιάδον. Περιμένουμε άπάντησιν, και εϋδής θα έκτελεσθώσιν αί παραγγέλαι. — κ. Α. Κ. εις Ίωάννα. Περί της παραγγέλειας να συνενώηθη μετά των αυτών κ. Α. Κ. και Γίωv. — κ. Ε. Β. Π. εις Ναύπλιον. Τό αιτηθέν άπεστάλη. Τό αντίκτυνον κατεβλήθη πρό πολλόν εν Αθήνας. Ευχαριστούμεν θερμώς. — κ. Α. Κ. εις Βακαίν. Πρός πάντα άπεστάλισαν. Παρακαλούμεν κατά τον γνωστόν τρόπον να ενεργήσητε. — κ. Α. Ε. εις Βαυία. Άπεστάλισαν. Άμα τή πρώτη ευκαιρία Σας γράφομεν. — κ. Στ. Κ. εις Νικολαίαν. Ένετέυθεν ποτέ δεν γίνεται λάθος εκ της ταχυδρομικής ύπηρεσίας. Γνωστότάτων εφημερίδων γραφέα πολλάκις δεν άνευρισκονται εκεί. Άποστάλονται εν τούτοις και πάλιν. — κ. Π. Σ. εις Άλεξάνδρειαν. Όπως λέγετε. — κ. Τ. Κ. εις Δρέσδην. Άπεστάλη. — κ. Δ. Γ. Σ. εις Αθήνας. Έπιστολαί δύο και φακέλλος ήσφαλισμένος ήλθήθησαν. Όδηγίαι λεπτομερές έπονται. Μετά του παρόντος λαμβάνει και ο κ. Ί. Β. επιστολήν. — κ. Α. Ν. Ρ. εις Βερολίον. Ήρκει τό έν.

ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΙ ΕΛΠΙΝΟΙ ΕΥΡΜΟΙ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. — Βίαιος Οδύς (εικόν εν σελ. 161). — Αί προς τιμήν του Βίσμαρκ έορταί εν Βερολίνο υπό Άριστειδου Ν. Ρούκη (τέλος). — Η τέχνη της Αναγνώσεως, κατά τον Ε. Λεγκουβέ. II. *Iséne* η άγαγνώσκουσα καθώς διολύμεν; — Η γυμναστική παρά τοις έντόμοις υπό Γενεΐμονος. — Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν μετεωριτῶν (μετὰ 8 σχημάτων εν σελ. 169 καὶ 170). — Ὁ ἄνθρωπος τοῦ πεπρωμένου, διήγημα Ἰβάν Τουργένεφ (συνέχεια). — Ἐπιστολαὶ ἐξ Ἑσπερίας. Θάνατος τοῦ Βίαιου Οδύς (εἰκὼν αὐτοῦ εν σελ. 161). — Εἰδήσεις περὶ τοῦ θανάτου αὐτοῦ καὶ τῶν ἀπομνηστεύων τῆς μεγάλης ποιητῆς τῶν. — Ὁ Έφρ. Ρενάν καὶ ὁ Άσα. Οἰσάι εν τῇ Έφρ. τῶν Συζητήσεων. — Ὁ Βίαιος Οδύς καὶ ὁ ἔθνος φίλος του — Ὁ Ἰλιος καὶ ὁ Ναπολιὼν ὁ μικρὸς. — Ἡ ιστορικὴ τοῦ Κομφίνον ἀπίστευσις. — Ἡ γλῶσσα τῶν ἀνδρῶν ἐπὶ τῶν πύλων. — Χρώματα τῶν ὑπερσμάτων. — Τὰ πέντε σωματικὰ ὑποδείγματα (εν σελ. 156). — Σχῆμα μαστιγῶν τοῦ περσικοῦ. — Ὁ αἰθερ. Πόλεμος τῆς Γερμανίας καὶ οἱ ξενοαρχηλαταὶ τῶν ἀνδρῶν σωματῶν. — Κόσμος καὶ πύργος τῶν προγόνων μας. — Ἰστορὴ τῶν ἐκδοτῶν τοῦ Έκείτε. — Δίψα φιδάσων. — Τρίπελαι τοῦ λαοῦ εν Ἰταλίᾳ. — Ἀνάπτυξις τῶν σιδηροδρόμων τῆς γῆς. — Ἡ Καλλονὴ τοῦ Τούμαν (σελ. 164) καὶ ἡ παρά τὴν ἀρχαίαν Ρωμαίαν ὁδὸς Ἄππια (σελ. 169). — Μικρὰ Ἀλληγογραφία.

Ἐκδότης II. Α. ΖΗΤΟΥΡΗΣ.

Τύποις Bär & Hermann, εν Λειψίᾳ. — Χάρτης εν τῆς Neue Papiermanufactur, εν Στρασβούργῳ. — Μελάνη Frey & Seuing, εν Λειψίᾳ.